

EUROOPA LIIDU
KOHUS

AASTAARUANNE 2018

AASTAÜLEVAADE

„Euroopa Liidu Kohus
tagab liidu õiguse
järgimise 500 miljoni
kodaniku jaoks“

curia.europa.eu

AASTAARUANNE

2018

Aastaülevaade

Euroopa Liidu Kohus on üks seitsmest liidu institutsioonist.

Liidu kohtuvõimu kandjana on selle institutsiooni ülesanne tagada liidu õiguse järgimine, kindlustades aluslepingute ühetaolise tõlgendamise ja kohaldamise. Oma kohtupraktikaga aitab ta kaasa liidu väärtuste hoidmisele ja panustab Euroopa ülesehitusse.

Euroopa Liidu Kohtu moodustavad kaks kohut: Euroopa Kohus ja Euroopa Liidu Üldkohus.

Sisukord

Presidendi eessõna		5
1 Pilguheit 2018. aastale	A/ Aasta piltides B/ Aasta arvudes	8 18
2 Õigusemõistmis- alane tegevus	A/ Tagasivaade aasta tähtsaimatele kohtuotsustele B/ Kohtutegevuse võtmenäitajad	22 42
3 Avatuse ja mõttevahetuste aasta	A/ Olulised sündmused B/ Võtmenäitajad	48 52
4 Õigusemõistmise huve teeniv haldus	A/ Pidev püüdlus tõhususe poole B/ Arvud ja projektid	56 63
5 Pilk tulevikku		67
6 Hoiame ühendust!		70

The background of the image is a tall, modern building with a distinctive golden-brown facade made of vertical slats. To the left, a row of flags, including the Swedish flag, is visible against a clear blue sky. The text is overlaid on the building's facade.

Euroopa Liidu Kohus on
jäänud Euroopa projekti
püsivaks ja kõigutamatuks
tugisambaks, töötades
väsimatult selle nimel,
et hoida ja tugevdada
õigustel põhinevale
liidule sisemiselt
omaseid põhiväärtusi,
mille puhul ei tohi teha
mingeid mööndusi ega
järeleandmisi.

PRESIDENDI EESSÕNA

100 aastat tagasi väljus Euroopa laastatuna eriti verisest konfliktist. Täna sel päeval on rohkem kui 500 miljonit eri põlvkondade kodanikku tunnistajaks ainulaadsele ajaloolisele teekonnale, mille tulemusena tekkis järk-järgult Euroopa Liit, kes kannab oma liikmesriikide ühiseid põhiväärtusi ja on oma institutsioonide kaudu rahu, vabaduse, demokraatia, õigusriikluse ja inimõiguste austamise tagaja.

Peame neid Euroopa ülesehitamise suurepäraseid saavutusi mees pidama, eriti ajal, mil Euroopal tuleb toime tulla ebaselgusega Ühendkuningriigi liidust lahkumise küsimuses, ärevust tekitava rändekriisi ja liikmesriikidevaheliste pingetega, mis on tingitud murest õigusriigi põhimõtte järgimise pärast mõnes liikmesriigis.

Sellises õhkkonnas on Euroopa Liidu Kohus jäänud Euroopa projekti püsivaks ja kõigutamatuks tugisambaks, töötades väsimatult selle nimel, et hoida ja tugevdada õigustel põhinevale liidule sisemiselt omaseid põhiväärtusi, mille puhul ei tohi teha mingeid mööndusi ega järeleandmisi.

Euroopa Kohus aitab kvaliteetse, selge, tõhusa ja läbipaistva õigusemõistmise abil kaasa kõigi kodanike – töötajate, tarbijate, ettevõtjate, poliitikakujundajate ja riigiametnike – usalduse taastamisele Euroopa ülesehitamise vastu.

Liidu kohtute jaoks oli 2018. aasta mitmel põhjusel erandlik. Kohtutegevuse seisukohast oli möödunud aasta rekordite aasta, sest esitatud kohtuasjade arv ja lõpetatud kohtuasjade arv olid institutsiooni ajaloo suurimad. Lisaks avati 2018. aastal Euroopa Liidu kohtute võrgustik, mis kujutab endast Euroopa Liidu Kohtu ning liikmesriikide konstitutsioonikohtute ja kõrgeimate kohtute vahelist tõelist suhtlusplatvormi.

Viimaseks väärrib märkimist, et Üldkohus tegi otsustava sammu digiteerimise suunas: alates 1. detsembrist 2018 edastatakse menetlusdokumente Üldkohtu ja poolte esindajate vahel ainult rakenduse e-Curia kaudu. See rakendus võimaldab kahel Euroopa Liidu Kohtu moodustaval kohtul kasutada ära eelised, mis tulenevad elektroonilise suhtluse kiirusest, ja hoida kokku märkimisväärse hulga paberit, vähendades sel viisil institutsiooni süsinikdioksiidi heidet.

Järgnevatel lehekülgedel tutvustatakse selgelt ja kokkuvõtlikult 2018. aasta olulisimaid kohtulahendeid ja selgitatakse nende mõju liidu kodanike igapäevaelule. Peatatakse ka institutsiooniga seotud märkimisväärsematel sündmustel ning mitu infograafikut illustreerib arvandmeid, mis võimaldavad tutvuda töökorraldusega Euroopa Kohtus ja haldusorganites, millele institutsioon tugineb Euroopa õigusemõistmise huve teenivate ülesannete täitmisel.

Head lugemist!

Koen Lenaerts

Euroopa Liidu Kohtu president

2018

PILGUHEIT
2018. AASTALE

A | AASTA PILTIDES

Jaanuar

1. jaanuar

Euroopa Liidu kohtute võrgustiku avamine

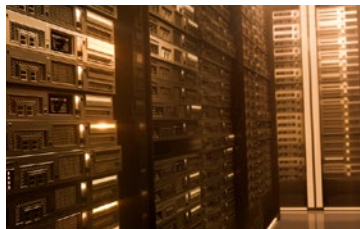
Euroopa Liidu kohtute võrgustik, mis loodi 2017. aastal Rooma lepingute 60. aastapäeva puhul, on mõeldud tugevdama kohtute koostööd kvaliteetse õigusemõistmise huvides Euroopas. Välja on arendatud kõikides liidu keeltes kättesaadav koostööplatvorm, mis võimaldab kokku koondada Euroopa Liidu ja liikmesriikide kohtute poolt nende ülesannete täitmisel tehtud töö (vt lk 58).

10. jaanuar

Kohtuasja *Glawischnig-Piesczek* esitamine Euroopa Kohtusse

Austria kõrgeim kohus küsib, kas sellist veebimajutusteenuse osutajat nagu **Facebook** saab kohustada blokeerima sotsiaalvõrgustiku kasutaja postitatud vihasõnumi ja kas ta peab tegema otsinguid, et blokeerida samasisulised sõnumid oma saitidel igal pool maailmas (C-18/18).

25. jaanuar

Kohtuotsus F

Varjupaigataotlejat ei või sundida tegema psühholoogilist testi tema **seksuaalse sättumuse** väljaselgitamiseks, sest see oleks ebaproportsionaalne sekkumine tema eraellu (C-473/16) (vt lk 27).

29. jaanuar

Kohtuasja CCOO esitamine Euroopa Kohtusse

Audiencia Nacional (üleriigiline kohus, Hispaania) esitab Euroopa Kohtule küsimuse, kas ettevõtjad on kohustatud seadma sisse töötajate **tegeliku töötaja arvestamise süsteemi**, et kontrollida töötajast kinnipidamist ja ületunnitöö tundide arvu (C-55/18).

1. veebruar

Euroopa Kohtu suulise tõlke teenistuse loomise 40. aastapäev

Algselt tugines Euroopa Kohus kohtuistungitel sünkroontõlke tagamiseks üksnes Euroopa Parlamendi tõlketeenustele. Alates 1. veebruarist 1978 on Euroopa Kohtul tema vajadustele vastava kvaliteediga teenuse tagamiseks oma suulise tõlke üksus. Euroopa Kohus tähistas oma suulise tõlke teenistuse loomise 40. aastapäeva suures kohtusaalis toimunud üritusega.

1. veebruar

Kohtuasja *komisjon* vs. *Ungari* esitamine Euroopa Kohtusse

Komisjon leiab, et **välismaiste kõrgharidusasutuste** ja eeskätt väljaspool Euroopa Majanduspiirkonda asutatud kõrgharidusasutuste Ungari territooriumil tegutsemise tingimused rikuvad liidu õigust (C-66/18).

14. veebruar

Kohtuasja *komisjon* vs. *Itaalia* esitamine Euroopa Kohtusse

Komisjon heidab Itaaliale ette direktiivi 2011/7/EL **hilinenud maksmisega** võitlemise kohta äritehingute puhul rikkumist, kuna Itaalia on jätnud tagamata, et riigiasutused ei viivitaks oma äritehingutes tekkinud võla tasumisega üle 30 või 60 kalendripäeva (C-122/18).

21. veebruar

Kohtuasja *Austria* vs. *komisjon* esitamine Üldkohtusse

Austria vaidlustab otsuse, millega komisjon kiitis heaks Ungari antava riigiabi Ungari keskosas paikneva tuumaelektrijaama Paks II kahe uue **tuumareaktori** ehitamise toetuseks (T-101/18).

1. märts

Bulgaaria vabastamise 140. aastapäev

1878. aastal sõlmitud San Stefano rahuleping võimaldas Bulgaarial vabaneda viis sajandit kestnud osmanite ülemvõimu alt ja võtta taas sisse koht Euroopa kaardil. Euroopa Kohus tähistas 1. märtsil seda 140. aastapäeva koos institutsiooni liikmete ja töötajatega ning väliskülalistega.

14. märts

Kohtuotsus *TestBioTech vs. komisjon*

Geneetiliselt muundatud organismide mõju inimeste või loomade tervisele võib kuuluda keskkonna valdkonda. Seega on valitsusvälistel organisatsioonidel õigus osaleda geneetiliselt muundatud organisme sisaldavate toiduainete turulelaskmise üle otsustamises (T-33/16) (vt lk 33).

17. aprill

Kohtuotsus *Krüsemann jt*

Lennuettevõtja ei või keelduda maksmast lennureisijatele hüvitist lennu tühistamise või pikaajalise hilinemise eest lennupersonali **etteteatamata streigi** korral (C-195/17).

26. aprill

Kohtuotsus *Messi*

Lionel Messi saab registreerida oma kaubamärgi „**MESSI**“ rõivaste ja spordikaupade jaoks. Jalgpalluri kuulsus muudab sarnasused kaubamärgiga „**MASSI**“ ebaoluliseks (ka spordikaupade puhul) ja välistab segiajamise tõenäosuse täielikult (T-554/14) (vt lk 31).

28. aprill

Kohtuotsuste *Kohl* ja *Decker* 20. aastapäev

Nende ajalooliste kohtuotsustega lubas Euroopa Kohus kasutada välismaal **raviteenuseid** ja **osta sealt meditsiinitooteid** ilma patsientide oma liikmesriigi haigekassa eelneva loata ([kohtuotsused C-158/96 ja C-120/95](#)).
(vt selgitav väljaanne „[Euroopa Kohus ja tervishoid](#)“).

20.–23. mai

Ametlik visiit Rootsi

Euroopa Kohtu delegatsioon külastab Rootsit, et kohtuda Rootsi kõrgeima üldkohtu, kõrgeima halduskohtu, Svea apellatsioonikohtu ja Stockholmi apellatsiooniasutuse halduskohtu liikmetega (vt lk 51).

22. mai

Kohtuasja *Amazon vs. komisjon* esitamine Üldkohtusse

Amazon palub Üldkohtul tühistada otsus, millega komisjon kohustas Luksemburgi nõudma **Amazonilt** tagasi ebaseaduslikud maksusoodustused ligikaudu 280 miljoni euroni ulatuvas summas (T-318/18).

23.–26. mai

FIDE kongress

Estorilis (Portugal) toimub Rahvusvahelise Euroopa Õiguse Föderatsiooni (FIDE) XXVIII kongress, mida korraldatakse iga kahe aasta tagant. Seekordsel üritusel on kolm suurt põhiteemat: 1) siseturg ja digitaalmajandus, 2) maksustamine, riigiabi ja konkurentsimoonutused ning 3) liidu poliitiliste suundumuste välismõõde (vt lk 49).

29. mai

Kohtuotsus *Liga van Moskeeën en Islamitische Organisaties Provincie Antwerpen jt*

Asjaolu, et loomade uimastuseta riituslikud tapmised tuleb läbi viia tegevusloaga tapamajades, ei piira **usuvabadust** (C-426/16) (vt lk 27).

31. mai

Kontrollikoja uued liikmed

Kontrollikoja koosseisu osalise uuendamise puhul annavad aluslepingutes ette nähtud ametivande Tony Murphy (Iirimaa), Eva Lindström (Rootsi), Hannu Takkula (Soome) ja Annemie Turtelboom (Belgia).

Euroopa Kontrollikoja liikmed võtavad Euroopa Liidu Kohtus toimuval pidulikul istungil kohustuse täita oma ametist tulenevaid ülesandeid.

5. juuni

Kohtuotsus *Coman jt*

Teised liikmesriigid peavad tunnustama ühes liikmesriigis seaduslikult sõlmitud **samasooliste abielu** kolmanda riigi kodanikust abikaasale tuletatud elamisõiguse andmiseks. See kohustus ei pane liikmesriigile kohustust näha oma riigisisises õiguses ette samasooliste isikute vahelist abielu (C-673/16) (vt lk 27).

14. juuni

„L’Erma – Ritratto del c.d. Pseudo Seneca“ ametlik üleandmine

Euroopa Kohus võtab vastu Napoli riiklikult arheoloogiamuuseumilt laenuks saadud kuju, mis kuulub Farnese kogusse. Tegemist on 2. sajandi teisel poolel pKr valminud koopiaga 2. sajandist eKr pärinevast algsest Kreeka pronkskujust, mis väidetavalt kujutas Seneca nooremat (4 eKr – 65 pKr). Nüüdisaegsete usaldusväärsemate oletuste kohaselt on aga tegemist hoopis Kreeka luuletaja ja talupidaja Hesiodesega. See kuju vahetab välja „Erma di Socrate“, mille sama muuseum laenas Euroopa Kohtule 2017. aasta veebruaris.

10. juuli

Kohtuotsus *Jehovan todistajat*

Selline usukogukond nagu Jehoova tunnistajad on koos tema kuulutustööd tegevate liikmetega kaasvastutav ükselt uksele tehtava kuulutustöö käigus kogutud **isikuandmete** töötlemise eest (C-25/17) (vt lk 28).

13. september

Kohtuotsus *Wind Tre*

SIM-kaartidel **eelnevalt seadistatud ja aktiveeritud tasulised teenused** kujutavad endast agressiivset ja ebaausat kaubandustava, kui tarbijaid nendest eelnevalt ei teavitata (C-54/17 ja C-55/17) (vt lk 22).

2. oktoober

Kohtuasja *komisjon* vs. *Poola* esitamine Euroopa Kohtusse

Komisjon leiab, et seadus, millega alandatakse kõrgeima kohtu **kohtunike** pensioniiga ja antakse Poola presidendile õigus omal äranägemisel pikendada nende ametiaega, on vastuolus liidu õigusega (C-619/18).

4. oktoober

Analüüsipäev kaasaegsete õiguskirjanduse raamatukogude probleemide käsitlemiseks

Kõrgetasemelised asjatundjad ja Euroopa erinevate raamatukogude, institutsioonide ning konstitutsioonikohtute ja kõrgeimate kohtute esindajad saavad kokku, et vahetada oma seisukohti õiguskirjanduse raamatukogude tuleviku teemal. Euroopa Kohtu raamatukogu, mis on läbinud põhjaliku uuenduskuuri, on oluliselt tõhustanud uute tehnoloogiavahendite ja elektrooniliste teavikute kasutamist ning jätkab koostööd teiste eriraamatukogudega, et pakkuda oma kasutajatele kvaliteetset teenust (vt lk 50).

8. oktoober**Euroopa Kohtu koosseisu osaline uuendamine ja kuue uue liikme ametisse astumine**

Iga kolme aasta järel toimuva Euroopa Kohtu koosseisu uuendamise käigus pikendatakse Alexander Arabadjievi (Bulgaaria), Jean-Claude Bonichot' (Prantsusmaa), Thomas von Danwitz (Saksamaa), Carl Gustav Fernlundi (Rootsi), Egils Levitsi (Läti), Constantinos Lycourgose (Küpros), Jiří Malenovský (Tšehhi Vabariik), Alexandra Prechali (Madalmaad), Yves Boti (Prantsusmaa) ja Maciej Szpunari (Poola) kohtuniku või kohtujuristi mandaate kuue aasta võrra.

Nõukoguna kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajad nimetavad neli uut kohtunikku: Lucia Serena Rossi (Itaalia), Irmantas Jarukaitise (Leedu), Peter George Xuerebi (Malta) ja Nuno José Cardoso da Silva Piçarra (Portugal). Nimetatakse ka kaks uut kohtujuristi: Giovanni Pitruzzella (Itaalia) ja Gerard Hogan (Iirimaa).

Kuus uut liiget annavad ametivande Euroopa Kohtu pidulikul istungil.

9. oktoober**Kohtuasja *Google ja Alphabet vs. komisjon* esitamine Üldkohtusse**

Google palub Üldkohtul tühistada otsus, millega komisjon määras talle 4,34 miljardi euro suuruse trahvi ebaseadusliku tegevuse eest Google'i otsingumootori turguvalitseva seisundi tugevdamisel **Androidi mobiilseadmetes** (T-604/18).

7. november**Poola iseseisvumise 100. aastapäev**

Poola taasiseseisvus 11. novembril 1918, olles olnud jagatud Vene, Austria-Ungari ja Preisi impeeriumide vahel. Euroopa Kohus tähistab seda iseseisvumise 100. aastapäeva konverentsiga teemal „Poola demokraatia väljakutsed sada aastat pärast iseseisvuse taastamist“, kus osalevad kohtute liikmed ja personal.

18.–20. november

Kohtunike konverents

See iga-aastane konverents toob kaheks päevaks kokku 28 liikmesriigi kohtunikud ja Euroopa Kohtu kohtunikud, et vahetada mõtteid mitmesugustel liidu õiguse teemadel ning tugevdada liikmesriikide kohtute ja Euroopa Kohtu koostööd (vt lk 50).

3. detsember

Kohtuasja *Deutsche Umwelthilfe* esitamine Euroopa Kohtusse

Baieri halduskohus (Saksamaa) küsib Euroopa Kohtult, kas juhul, kui liikmesriik ei täida jõustunud kohtuotsust, millega teda kohustatakse koostama tegevuskava **õhukvaliteedi** parandamiseks (Müncheni linn), võimaldab liidu õigus määrata riigi ametiisikutele aresti, kui riigile mõistetud rahalised karistused ei ole osutunud tõhusaks (C-752/18).

4. detsember

Näituse „Euroopa Liidu Kohtu palee – kümme aastat“ avamine

Euroopa Kohus tegutseb alates 2008. aastast oma uues palees – sümbolises hoones, mis kehastab Euroopa õigusemõistmist. Uude hoonekompleksi kuuluvad uus palee, ringhoone, galerii ja kaks torni. Euroopa Kohus tähistab uute hoonete avamise 10. aastapäeva näitusega, mis kajastab Euroopa Kohtu kui institutsiooni, kohtu ja haldusasutuse tegevuse kõige olulisemaid sündmusi viimase aastakümne jooksul.

10. detsember

Kohtuotsus *Wightman jt*

Ühendkuningriik võib ühepoolset tagasi võtta Euroopa Liidu lepingu (ELL) artikli 50 kohase teate oma kavatsuse kohta **liidust välja astuda** (C-621/18) (vt lk 39).

B | AASTA ARVUDES INSTITUTSIOON 2018. AASTAL

2018. AASTA EELARVE

410

miljonit eurot

Statistilises plaanis iseloomustab 2018. aastat väga intensiivne õigusemõistmisalane tegevus. Selle tulemusel lahendas institutsioon kokku erakordse arvu kohtuasju – 1769 (võrreldes 1594 kohtuasjaga 2017. aastal ja 1628 kohtuasjaga 2016. aastal) ja erakordne oli ka kummagi kohtu lahendatud kohtuasjade arv (Euroopa Kohus 760 ja Üldkohus 1009). Kasvutendentsist annavad tunnistust ka kokku esitatud 1683 uut kohtuasja (võrreldes 1656 kohtuasjaga 2017. aastal).

Töökoormuse kasv peegeldus ka kohtuid iga päev abistavate haldusüksuste tegevuses.

75

kohtunikku

28 liikmesriigist

11

kohtujuristi

2217

ametnikku ja teenistujat

39%

872
meest

61%

1345
naist

Naiste esindatus administratsiooni **vastutavatel** ametikohtadel paigutab Euroopa Kohtu Euroopa institutsioonide läbilõikes keskmisest kõrgemale.

663

naist administraatori
ametikohal (53%)

27

naist juhtival ametikohal (37,5%)

21 keskastme juhti (37%)

6 kõrgema astme juhti (40%)

Kohtutegevuse aasta (kõik kohtud kokku)

1683

saabunud kohtuasja

1769

lahendatud kohtuasja

163 642

kohtukantseleide registrisse kantud
menetlusedokumendi

Keskmine menetlusaeg

umbes **18** kuud

Euroopa Kohus 15,7 kuud
Üldkohus 20 kuud

e-Curia kaudu esitatud menetlusedokumentide osakaal

Euroopa Kohus 75%
Üldkohus 85%

e-Curia rakenduse
kasutajakontode arv **5657**

2727

Euroopa Liidu Teatajas
avaldatud kohtuteadet

KEELETEENISTUSED

Mitmekeelse õigustmõistva institutsioonina peab Euroopa Kohus olema võimeline kohtuasja menetlema olenemata sellest, millises liidu keeles see algatati. Seejärel tagab ta oma kohtupraktika kättesaadavuse kõigis neis keeltes.

24

võimalikku menetluskeelt
ehk 552
võimalikku keele-
kombinatsiooni

606

jurist-lingvisti
kirjalike
dokumentide
tõlkimiseks

23

keeleosakonda

Euroopa Kohtus tõlgitakse vastavalt kohustuslikule keeltekasutuse korrale, mis näeb ette võimaluse kasutada Euroopa Liidu kõiki 24 ametlikku keelt. Kõik tõlgitavad dokumendid on äärmiselt tehnilised õigustekstid. Sellepärast töötavad Euroopa Kohtu tõlketeenistuses ainult juriidilise kõrgharidusega jurist-lingvistid, kes valdavad lisaks emakeelele veel vähemalt kahte teist ametlikku keelt kõrgtasemel.

1 215 000

kirjaliku tõlke teenistuse toodetud tõlkelehekülge

Tõlkevajaduse vähenda-
mine 2018. aastal
(sisemised säästumeetmed)

565 000

lehekülge

Tõlgitavate
lehekülgede arv

1 285 000

721

kohtuistungit
ja koosolekut
sünkroontõlkega

71

suulist tõlki kohtuistungite
ja koosolekute jaoks

INSTITUTSIOONI TEGEVUSE AASTA

2292

liikmesriikide kohtunikku,
kes osalesid Euroopa Kohtus
seminaridel, koolitustel, visiitidel
või praktikal

ligi

20 000

kohtusse saabunud
külastajat

- õigusteadlast
- ajakirjanikku
- õpilast
- kodanikku

79

protokollilist
sündmust

ÕIGUSEMÕISTMIS- ALANE TEGEVUS

2

A | TAGASIVAADE AASTA TÄHTSAIMATELE KOHTUOTSUSTELE

Tarbijakaitse

Tarbijakaitse on Euroopa Liidu pideva tähelepanu all ning tarbijate huvide kõrgetasemelise kaitse tagamiseks jälgib ta, et kohaldataks rangeid reegleid. Liit soovib ka, et tarbijad tunneksid paremini oma õigusi, et nad saaksid teha teadlikke valikuid ja kaitsta oma huve muu hulgas ebaausate kaubandustavade eest.

Kohtuasjas, mis puudutas **eelnevalt seadistatud ja aktiveeritud teenuseid** sisaldavate SIM-kaartide turuleviimist, otsustas Euroopa Kohus, et tegemist on „inerts müügiga“ ning seega tarbijate suhtes agressiivse ja ebaausa kaubandustavaga, kui tarbijaid ei ole sellest eelnevalt teavitatud.

→ 13. septembri 2018. aasta kohtuotsus *Wind Tre ja Vodafone Italia*, liidetud kohtuasjad C-54/17 ja C-55/17

Euroopa Kohus otsustas ka, et liidu õigusega ei ole vastuolus niisuguse **ravimi hüvitamine** riikliku ravikindlustussüsteemi poolt, **mis on välja kirjutatud kasutuseks, mida selle ravimi müügilas ei ole nimetatud**. See ravim peab siiski olema kooskõlas liidu ravimialaste õigusnormidega. Nii võib olla hüvitatav ravim, mis on põhimõtteliselt mõeldud teatavate vähkkasvajate raviks, kui see on välja kirjutatud silmahaiguse ravimiseks ja ravi sellega on odavam kui samaks otstarbeks mõeldud teise ravimiga.

→ 21. novembri 2018. aasta kohtuotsus *Novartis Farma*, C-29/17

Kohtuasjas, mille esitas ilma tolmutotita kogumisanumaga tolmuimejaid tootev äriühing Dyson, tühistas Üldkohus määruse, mis puudutab **tolmuimejate energiamärgistust**. See määrus nägi ette tolmuimejate energiatõhususe väljaarvutamise meetodi, mis põhines tühjal tolmutkogumisanumal, kuid selline meetod ei vasta tingimustele, mis on võimalikult sarnased tegelike kasutustingimustega.

→ 8. novembri 2018. aasta kohtuotsus *Dyson, T-544/13 RENV*

Töötajate kaitse

Liidu õigus kaitseb töötajaid mitmel moel. Tähtajaliste töölepingute puhul näeb Euroopa tööturu osapoolte vaheline raamkokkulepe ette miinimummeetmed palgatöötajate ebakindla olukorra vältimiseks. Peale selle reguleeritakse direktiiviga tööaja korralduse teatavaid aspekte, nagu maksimaalne tööaeg ja õigus vähemalt neljanädalasele põhipuhkusele, mille võib asendada rahalise hüvitisega ainult töösuhte lõppemise korral.

Itaalias karistatakse **tähtajaliste töölepingute kasutamise kuritarvitamise eest** nii, et tähtajaline leping kvalifitseeritakse automaatselt ümber tähtajatuks lepinguks. See kaitse ei laiene aga sùvamuusikasihtasutuste töötajatele. Euroopa Kohus, kellelt sellise väljajätu seaduslikkuse kohta päriti, rõhutas, et raamkokkulepe tähtajalise töö kohta ei pane liikmesriikidele kohustust näha ette selline automaatne ümberkvalifitseerimine. Küll aga on raamkokkuleppega vastuolus teatava sektori väljajätmine sellise karistuse alt, kui selles sektoris tuvastatud kuritarvituste suhtes ei kehti muud tõhusat sanktsiooni.

→ [25. oktoobri 2018. aasta kohtuotsus *Sciotto*, C-331/17](#)

Valveaeg, mille jooksul peab vabatahtlik päästja viibima oma elukohas ja reageerima tööandja väljakutsese lühikese aja jooksul, tuleb lugeda tööajaks. Kohustus olla füüsiliselt tööandja määratud kohas ning jõuda töökohta lühikese aja jooksul ahendavad väga oluliselt töötaja võimalusi võtta ette muid tegevusi.

→ [21. veebruari 2018. aasta kohtuotsus *Matzak*, C-518/15](#)

Seoses **õigusega tasustatud põhipuhkusele** täpsustas Euroopa Kohus, et töötaja ei saa kaotada seda õigust automaatselt põhjusel, et ta ei ole esitanud puhkusetalust. Kui aga töötaja jättis tasustatud põhipuhkuse kasutamata tahtlikult ja kaasneda võivatest tagajärgedest täielikult teadlik olles, olgugi et tema tööandja andis talle eelnevalt tegeliku võimaluse seda puhkust kasutada, kaotab ta õiguse tasustatud põhipuhkusele ja töösuhte lõppemise korral rahalisele hüvitisel kasutamata tasustatud põhipuhkuse eest.

→ [6. novembri 2018. aasta kohtuotsused *Kreuziger* ja *Max-Planck-Gesellschaft zur Förderung der Wissenschaften*, C-619/16 ja C-684/16](#)

Lisaks kinnitas Euroopa Kohus, et surnud töötaja pärijad saavad nõuda töötaja endiselt tööandjalt **rahalist hüvitist** selle töötaja poolt **kasutamata jäänud põhipuhkuse eest**. Surnud töötaja õigus sellele hüvitisele on nimelt pärimise teel üleantav tema pärijatele.

→ 6. novembri 2018. aasta kohtuotsus *Bauer ja Willmeroth*, liidetud kohtuasjad C-569/16 ja C-570/16

Liidu õigus sätestab ka, et igal töötajal on õigus vähemalt neljanädalasele tasustatud põhipuhkusele, eeldusel et töötaja on arvestusperioodil tegelikult töötanud. Seetõttu on liidu õigusega kooskõlas liikmesriigi õigusnorm, mis **tasustatud põhipuhkuse kestuse kindlaksmääramisel** ei võta arvesse töötaja poolt sellel perioodil võetud **vanemapuhkuse kestust**. Vanemapuhkuse aega ei saa nimelt samastada tegelikult töötatud ajaga.

→ 4. oktoobri 2018. aasta kohtuotsus *Dicu*, C-12/17

Põhiõigused ja isikuandmete kaitse

Euroopa Liit rajaneb väärtustel ja põhiõigustel, mida tunnustavad ja kaitsevad nii aluslepingud kui ka 2009. aastal siduvaks muutunud Euroopa Liidu põhiõiguste harta. Võrdse kohtlemise ja diskrimineerimiskeelu põhimõtete eesmärk on kaitsta liidu kodanikke muu hulgas kodakondsusel, sool, rassil, puuetel, vanusel, seksuaalsel sättumusel või usutunnistusel põhineva diskrimineerimise eest. Aastate jooksul on Euroopa Kohus teinud selles valdkonnas üha enam otsuseid, täpsustades nende põhiõiguste ulatust. 2018. aastal oli tal oluline roll võitluses inimeste usutunnistusel või seksuaalsel sättumusel põhineva diskrimineerimise vastu.

Saksamaal nõudis luterliku kiriku diakoonia- ja arengutöö talitus (usuorganisatsioon) tööpakkumises, et kandidaadid peavad kuuluma luterlikku kirikusse või teatavatesse teistesse kristlikesse kirikutesse. Euroopa Kohus otsustas Saksamaa Liitvabariigi kõrgeimale töökohtule vastates, et kirikliku ametikohaga seotud **usulise kuuluvuse nõuet** peab saama kohtulikult kontrollida. See nõue peab olema asjasse puutuva kiriku või organisatsiooni eetose seisukohast vajalik ja objektiivselt eeldatav antud kutsetegevuse laadi või konteksti tõttu ning see peab olema kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega.

→ [17. aprilli 2018 aasta kohtuotsus Egenberger, C-414/16](#)

Ka katoliiklasest peaarsti töölepingu ülesütlemine uue ilmaliku abielu tõttu, mis sõlmiti pärast abielulahutust, võib endast kujutada **usutunnistusel põhinevat keelatud diskrimineerimist**. Katoliiklasest peaarsti suhtes kehtiv nõue austada kirikliku abielu pühadust ja lahutamatust vastavalt katoliku kiriku käsitusele ei näi nimelt olevat oluline, õiguspärane ja põhjendatud kutsenõue, kuid seda peab kontrollima liikmesriigi kohus.

Euroopa Kohus täpsustas veel, et usutunnistuse alusel igasuguse diskrimineerimise keeld on hartas sätestatud liidu õiguse üldpõhimõttena imperatiivne. Sellest tuleneb, et iga eraõiguslik isik saab sellele sättele tugineda vaidluses, milles kohaldatakse liidu õigust.

→ [11. septembri 2018. aasta kohtuotsus IR, C-68/17](#)

Mitmed islamiühendused ja mošeede katusorganisatsioonid pöördusid Belgia Flandria piirkonna vastu kohtusse seoses teatega, et alates 2015. aastast tohib **loomade uimastuseta tapmine**, sealhulgas islami ohverduspüha ajal, toimuda ainult tegevusloaga tapamajades. Euroopa Kohus kinnitas sellega seoses, et Euroopa Liidus tohib loomade uimastuseta riituslik tapmine toimuda ainult tegevusloaga tapamajades. See kohustus ei piira usuvabadust, sest see üksnes reguleerib vabadust tegeleda riitusliku tapmisega, võttes arvesse põhieeskirju, mis on kehtestatud loomade heaolu kaitseks nende surmamisel ja loomset päritolu liha tarbijate tervise kaitseks.

→ [29. mai 2018. aasta kohtuotsus Liga van Moskeeën en Islamitische Organisaties Provincie Antwerpen jt, C-426/16](#)

Direktiiv liidu kodanike ja nende pereliikmete õiguse kohta liikuda ja elada vabalt liikmesriikide territooriumil võimaldab seda vabadust kasutanud liidu kodaniku abikaasal ühineda oma abikaasaga viimase elukoha liikmesriigis.

Euroopa Kohus otsustas, et mõiste „abikaasa“ selle direktiivi tähenduses hõlmab samast soost abikaasasid. Olgugi et liikmesriikidel on vabadus otsustada, kas lubada samasooliste isikute vahelist abielu või mitte, ei tohi nad takistada liidu kodaniku vabadust elada selle riigi territooriumil, keeldudes andmast oma territooriumil elamiseks tuletatud elamisõigust tema samast soost abikaasale, kes on kolmanda riigi kodanik. Seega on liikmesriigil kohustus **tunnustada samasooliste isikute vahelist abielu**, mis on sõlmitud mõnes teises liikmesriigis selle riigi õiguse kohaselt, üksnes selleks, et anda kolmanda riigi kodanikule tuletatud elamisõigus. See ei tähenda aga, et liikmesriik peaks oma riigisiseses õiguses ette nägema samasooliste isikute vahelise abielu instituudi.

→ [5. juuni 2018. aasta kohtuotsus Coman jt, C-673/16](#)

Lisaks otsustas Euroopa Kohus, et varjupaigataotlejalt ei tohi nõuda psühholoogiliste testide läbimist tema **seksuaalse sättumuse** väljaselgitamiseks. Ka juhul, kui testide tegemise suhtes kehtib formaalselt eeldus, et asjaomane isik peab olema selleks nõusoleku andnud, ei ole nõusolek tingimata antud vabalt, kuna isik annab selle olukorra sunnil. Sellise psühholoogiaekspertiisi korraldamine ja kasutamine on seega ebaproportsionaalne ja eriti raske sekkumine varjupaigataotleja eraelu puutumatusesse, kuna selle abil on võimalik teada saada tema elu kõige intiimsemad aspektid.

→ [25. jaanuari 2018. aasta kohtuotsus F, C-473/16](#)

Vastuseks isikuandmete vahetamise intensiivistumisele avaliku ja erasektori osalejate, sealhulgas füüsiliste isikute, ühenduste ja ettevõtjate vahel on liit võtnud endale ülesandeks näha ette isikuandmete kaitse kindel ja sidus raamistik, kuna see on vajalik usalduse loomiseks, mis annab digitaalsele majandusele võimaluse välja areneda kogu siseturul. 2018. aastal tegi Euroopa Kohus mitu otsust isikuandmete kogumisest ja töötlemisest tulenevate kohustuste kohta.

Nii on **Facebooki fännilehe** haldaja koos Facebookiga kaasvastutav tema lehekülje külastajate andmete töötlemise eest.

→ 5. juuni 2018. aasta kohtuotsus *Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein*, C-210/16

Samuti on selline usukogukond nagu **Jehoova tunnistajad** koos tema kuulutustööd tegevate liikmetega kaasvastutav ükselt uksele tehtava kuulutustöö käigus kogutud isikuandmete töötlemise eest.

→ 10. juuli 2018. aasta kohtuotsus *Jehovan todistajat*, C-25/17

Riigiabi ja konkurents

Vabal konkurentsil on liidu siseturu sujuva toimimise jaoks otsustav tähtsus. See soodustab majandustegevust ning annab tarbijatele võimaluse valida suurema hulga parima kvaliteedi ja konkurentsivõimelisemate hindadega kaupade ja teenuste vahel. Liidu õigus tagab ettevõtjate vahel vaba ja ausa konkurentsi järgimise siseturul. Seda arvestades on riigiabi põhimõtteliselt keelatud, välja arvatud juhul, kui see on põhjendatud ega moonuta konkurentsi üldise huviga vastuolus oleval viisil.

Ühes Itaalia kohtuasjas tühistas Euroopa Kohus komisjoni otsuse, millega loobuti Itaalia antud **õigusvastase abi tagasinõudmise korralduse** andmisest. See abi seisnes selliste mitteäriiliste üksuste nagu vaimulikud või religioossed organisatsioonid, kes kasutavad neile kuuluvat kinnisvara haridus- või majutustegevuseks, vabastamises munitsipaalset kinnisvaramaksust. Euroopa Kohus leidis esimest korda, et riigiabi saajate otsest konkurentidel on õigus esitada liidu kohtule tühistamishagi sellise otsuse tühistamiseks.

→ 6. novembri 2018. aasta kohtuotsus *Scuola Elementare Maria Montessori jt*, liidetud kohtuasjad C-622/16 jt

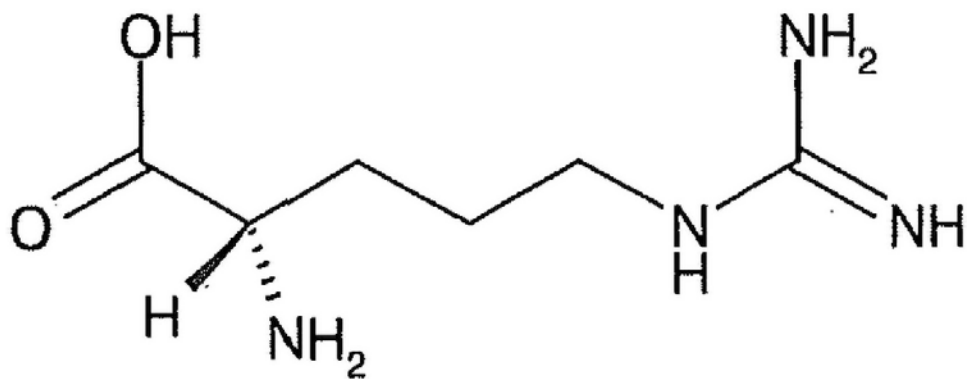
Üldkohus omakorda tühistas komisjoni otsuse mitte esitada vastuväiteid **abikavale elektrienergia tootmisvõimsuse turu loomiseks** Ühendkuningriigis. Ühendkuningriigi abikava eesmärk on maksta elektrivõimsuse tarnijatele tasu selle eest, et viimased kohustuvad tarnima elektrienergiat, vähendama tarbimist või lükkama seda edasi elektrisüsteemile koormaval perioodil. Üldkohus asus seisukohale, et komisjonil oleks pidanud olema kahtlus kavandatud abi teatavate aspektide suhtes ja ta oleks pidanud alkatama ametliku uurimismenetluse, et paremini hinnata abikava kokkusobivust siseturuga.

→ 15. novembri 2018. aasta kohtuotsus *Tempus Energy ja Tempus Energy Technology vs. komisjon*, T-793/14

Samuti tühistas Üldkohus osaliselt komisjoni otsuse, millega tuvastati **keelatud kokkulepete olemasolu ja valitseva seisundi kuritarvitamine** kõrgvererõhutõve ja südamepuudulikkuse puhul kasutatava ravimi **perindopriili** turul. Ta kinnitas sellegipoolest, et teatavad patendivaidluste lahendamise kokkulepped võivad endast kujutada eesmärgil põhinevat konkurentsipiirangut.

→ 12. detsembri 2018. aasta kohtuotsus *Biogaran jt vs. komisjon*, T-677/14 jt

Copyright

Kaubamärgid ja autoriõigus

Euroopa Liit on loonud intellektuaalomandi kaitse süsteemi, mis võimaldab kasutada tõhusaid vahendeid kaubamärkide ja tööstusdisainilahenduste ning kirjandus- ja kunstiteoste kaitsmiseks. Üheskoos aitavad liidu vastuvõetud meetmed, mille järgimise tagab Euroopa Kohus, kaasa innovatsioonile, konkurentsivõimele, töökohtade loomisele ja teadusuuringute rahastamisele.

Üldkohus täpsustas **avaliku korra või üldtunnustatud moraali põhimõtete vastuolus oleva kaubamärgi registreerimise keeldu**. Nii keelduti registreerimast kaubamärki „La Mafia se sienta a la mesa“, kuna kasutatud väljend šokeerib või solvab kõiki liidu territooriumil elavaid mõistlikke isikuid, kellel on keskmine tundlikkuse ja tolerantsi lävi.

→ [15. märtsi 2018. aasta kohtuotsus *La Mafia Franchises vs. EUIPO*, T-1/17](#)

Üldkohus asus seisukohale, et jalgpallur Lionel Messi saab registreerida oma kaubamärgi „**MESSI**“ spordirõivaste ja -kaupade jaoks. Olgugi et Hispaania äriühingu kaubamärk „MASSI“ hõlmab samuti spordikaupu, muudab jalgpalluri kuulsus kahe kaubamärgi visuaalsed ja foneetilised sarnasused ebaoluliseks ning välistab segiajamise tõenäosuse täielikult.

→ [26. aprilli 2018. aasta kohtuotsus *Messi Cuccittini vs. EUIPO*, T-554/14](#)

Autoriõiguse valdkonnas otsustas Euroopa Kohus, et **toiduaine maitse** (antud juhul Madalmaade juust „Heksenkaas“) ei ole kaitstav autoriõigusega. Sellist maitset ei saa nimelt pidada „teoseks“, sest see ei ole täpselt ja objektiivselt identifitseeritav.

→ [13. novembri 2018. aasta kohtuotsus *Levola Hengelo*, C-310/17](#)

Viimaks, kui **foto** on veebisaidil autori loal vabalt kättesaadav, on selle teisel veebisaidil üleslaadimiseks vaja autori uut nõusolekut. Uue üleslaadimisega tehakse foto nimelt kättesaadavaks uuele sihtgrupile.

→ 7. augusti 2018. aasta kohtuotsus *Renckhoff*, C-161/17

Tervishoid ja keskkond

**Euroopa Liidu keskkonnanormid kuuluvad maailma ran-
geimate hulka: nende eesmärk on muuta majandus kesk-
konnasõbralikumaks, kaitsta bioloogilist mitmekesisust ja
looduslikke elupaiku ning tagada liidu elanikele hea tervis ja
elukvaliteet.**

Keskkonnakaitse valdkonnas kinnitas Üldkohus liidu poolt 2013. aastal teatavate **putukatõrjevahendite** suhtes kehtestatud piiranguid ohu tõttu, mis need võivad tekitada mesilastele.

→ 17. mai 2018. aasta kohtuotsused *Bayer CropScience jt vs. komisjon*, T-429/13 jt

Seevastu tühistas ta osaliselt komisjoni 2016. aasta uue määruse, millega väikeste sõiduautode ja kergete kommertsveokite jaoks kehtestatakse **gaasiliste saasteainete** (lämmastikdioksiid) **heite piirväärtused**, mis ületavad „Euro 6“ määru- ses kehtestatud piirväärtusi.

→ 13. detsembri 2018. aasta kohtuotsus *Ville de Paris jt vs. komisjon*, liidetud kohtuasjad T-339/16 jt

Üldkohus kinnitas ka, et geneetiliselt muundatud organismide (GMO) tagajärjed inimeste ja loomade tervisele võivad kuuluda keskkonnavaldkonda, mistõttu on valitsusvälistel organisatsioonidel 1998. aasta Århusi keskkonnakonventsiooni kohaldava määruse alusel õigus osaleda **GMOsid sisaldavate toiduainete turuleviimise üle otsustamises**. Seetõttu tühistas Üldkohus otsuse, millega komisjon lükkas tagasi ühe sellise organisatsiooni taotluse vaadata uuesti läbi geneetiliselt muundatud soja sisaldava toidu, toidu koostisosade ja sööda turuleviimise luba.

→ 14. märtsi 2018. aasta kohtuotsus *TestBioTech vs. komisjon*, T-33/16

Samamoodi otsustas Euroopa Kohus, et **mutageneesi** (elusorganismi genoomi ilma võõra DNA sisseviimiseta muuta võimaldavate tehnikate kogum) teel saadud organismid on GMOd. Neile saab seega loa anda alles pärast tervise- ja keskkonnariskide hindamist ning nende suhtes kehtivad jälgitavus-, märgistamis- ja seirenõuded.

→ [25. juuli 2018. aasta kohtuotsus *Confédération paysanne jt, C-528/16*](#)

Lisaks tuvastati hulk keskkonnavalaseid liikmesriigi kohustuste rikkumisi: **välisõhus hõljuvate tahkete osakeste** (PM10) piirtasemete pidev ületamine Poolas, tarumardikavastane **metsamajandamispoliitika** Poolas, mis seab ohtu kaitse alla kuuluva Białowieża metsa; Malta antud luba **püüda teatud liiki looduslikult elavaid linde**.

→ [22. veebruari 2018. aasta kohtuotsus *komisjon vs. Poola, C-336/16*](#)

→ [17. aprilli 2018. aasta kohtuotsus *komisjon vs. Poola, C-441/17*](#)

→ [21. juuni 2018. aasta kohtuotsus *komisjon vs. Malta, C-557/15*](#)

Viimaks, kui liikmesriigid ei täida Euroopa Kohtu otsust, millega tuvastatakse liidu õigusest tulenevate kohtuste rikkumine, võib komisjon esitada uue hagi, nõudes rahaliste karistuste kohaldamist.

Nii mõisteti Kreekale, Itaaliale ja Hispaaniale trahv **reovee kogumist ja käitlemist** käsitlevate liidu õigusnormide rakendamisega viivitamise eest. Slovakkiale aga mõisteti karistus **jäätmete prügilasse ladestamise** eeskirjade rakendamisega viivitamise eest.

→ [22. veebruari 2018. aasta kohtuotsus *komisjon vs. Kreeka, C-328/16*](#)

→ [31. mai 2018. aasta kohtuotsus *komisjon vs. Itaalia, C-251/17*](#)

→ [25. juuli 2018. aasta kohtuotsus *komisjon vs. Hispaania, C-205/17*](#)

→ [4. juuli 2018. aasta kohtuotsus *komisjon vs. Slovakkia, C-626/16*](#)

Energiavarustus

Tuumaenergia tootmisega kaasnevaid ohtusid puudutavate kestvate arutelude käigus teatas mitu liikmesriiki oma valmidusest seda liiki energiast loobuda. Teised seevastu otsustasid jätkata tuumaenergia kasutamist ja neil on käsil suured investeeringud, sealhulgas uute reaktorite ehitamisse. Kuna need riigi kulutused võivad kahjustada konkurentsi energiaturul, on komisjon vastu võtnud mitu otsust nende kulutuste kokkusobivuse kohta liidu õigusega, ja nende otsuste kehtivus on vaidlustatud Üldkohtus. Lisaks sellele, et Euroopa Kohus on pädev menetlema Üldkohtu otsuste peale esitatud apellatsioonkaebusi, on talle esitatud tuumaenergia sektoriga seotud eelotsuse küsimusi.

2014. aastal kiitis komisjon heaks abi, mille Ühendkuningriik kavandab anda oma rannikualal asuvalle Hinkley Pointi tuumaelektrijaamale, et edendada uute **tuumaenergia tootmise võimsuste loomist**. Austria palus Üldkohtul see otsus tühistada. Üldkohus jättis hagi rahuldamata, selgitades, et igal liikmesriigil on õigus valida oma eelistustele vastav energiaallikas ning tuumaenergia arendamine võib olla üldisest huvist lähtuv, mis õigustab abimeetmete rakendamist, isegi kui kõik liikmesriigid selle eesmärgiga nõus ei ole.

→ [12. juuli 2018. aasta kohtuotsus Austria vs. komisjon, T-356/15](#)

Selleks et tagada Slovakkia elektrivõrgu usaldusväärsus ja stabiilsus pärast Jaslovské Bohunice tuumaelektrijaama kahe bloki sulgemist, kehtestas see liikmesriik spetsiaalse tasu oma territooriumil toodetud elektrienergia ekspordile, sealhulgas ekspordile teistesse liikmesriikidesse. Vastuseks Slovaki kohtu esitatud eelotsuseotlusele tõdes Euroopa Kohus, et liikmesriigid ei tohi kehtestada **ekspordimaksu** nende territooriumil toodetud **elektrienergiale** isegi juhul, kui selle maksu eesmärk on tagada varustuskindlus sellel territooriumil.

→ [6. detsembri 2018. aasta kohtuotsus FENS, C-305/17](#)

Euroala

2008. aasta finantskriisi tõttu võeti Euroopa tasandil vastu palju pangandus- ja finantsvaldkonna õigusnorme. Krediidiasutuste omavahendite taseme parema jälgitavuse tagamiseks nägi liidu seadusandja ette uue hindamisvahendi: „finantsvõimenduse määra“. Selle eripära on, et seda ei arvutata krediidiasutuste investeeringutega kaasneva riski (riskipositsioonid) põhjal ja põhimõtteliselt võimaldab see arvesse võtta kõiki nende investeeringuid.

Kuus Euroopa Keskpanga (EKP) usaldatavusnõuete täitmise järelevalvele otseselt alluvat Prantsuse krediidiasutust taotlesid erandi tegemist, et jätta **finantsvõimenduse määra** arvutamisel arvesse võtmata riskipositsioonid, mis seonduvad hoiustatud summadega ja mis olid üle kantud Prantsusmaa avalik-õiguslikule asutusele. EKP keeldus seda erandit tegemast, mispeale need krediidiasutused pöördusid Üldkohtu poole. Olles tuvastanud, et EKP on oma kaalutlusõiguse teostamisel rikkunud õigusnorme ja teinud ilmseid hindamisvigu, tühistas Üldkohus EKP otsused.

→

13. juuli 2018. aasta kohtuotsused *Banque Postale jt vs. EKP*, T-733/16 jt

Välispoliitika ja piiravad meetmed

„Piiravad meetmed“ on Euroopa Liidu välispoliitika instrument, mis võib võtta relvaembargo, rahaliste vahendite külmutamise, liidu territooriumile sisenemise ja selle territooriumi läbimise keelu, impordi- ja ekspordikeelu jne kuju. Nende eesmärk on säilitada liidu väärtused ja julgeolek, toetada demokraatiat, õigusriiki, inimõigusi ja rahvusvahelise õiguse põhimõtteid, hoida ära konflikte ja säilitada rahu. Need võivad olla suunatud nii liitu mittekuuluvate riikide valitsuste, äriühingute, rühmituste või organisatsioonide (nt terrorirühmitused) vastu kui ka füüsiliste isikute vastu eesmärgiga muuta teatud poliitikat või käitumist.

Seoses Ukraina kriisiga võttis nõukogu vastuseks Venemaa destabiliseerivale tegevusele selles riigis vastu piiravad meetmed mitme Venemaa panga ning nafta- ja gaasiettevõtja, sealhulgas **Rosnefti** suhtes. Selleks et suurendada kahjustava tegevuse kulukust Venemaa jaoks, seavad need meetmed piirid teatavatele finantstehingutele ning teatavate tundlike kaupade ja tehnoloogiate ekspordile, piiravad juurdepääsu kapitaliturule ning keelavad teatavate naftaga seotud protsesside teostamiseks vajalike teenuste osutamise. Üldkohus jättis need meetmed kehtima põhjendusega, et nende eesmärk on kooskõlas liidu välispoliitikaga ning asjasse puutuvate ettevõtjate ettevõtlusvabaduse ja omandiõiguse riivet ei saa pidada ebaproportsionaalseks.

→ [13. septembri 2018. aasta kohtuotsused *Rosneft jt vs. nõukogu*, T-715/14 jt](#)

Lisaks jättis Üldkohus muutmata Egiptuse endise presidendi **Hosni Moubaraki ja tema pereliikmete** rahaliste vahendite külmutamise pikendamise, mis oli kehtestatud Egiptuses alates 2011. aasta jaanuarist toimunud sündmuste tõttu. Nõukogu käsutuses oli nimelt nende isikute rahaliste vahendite külmutamise pikendamise otsustamiseks piisavalt andmeid Egiptuse poliitilise ja kohtuliku konteksti kohta ning riigi vara seadusvastase omastamise asjas perekond Moubaraki suhtes toimunud kohtumenetluste kohta.

→ [22. novembri 2018. aasta kohtuotsused *Saleh Thabet ning Moubarak jt vs. nõukogu*, T-274/16 ja T-275/16](#)

→ [12. detsembri 2018. aasta kohtuotsus *Moubarak vs. nõukogu*, T-358/17](#)

Viimaks otsustas Üldkohus ka teisi füüsilisi isikuid ja ettevõtjaid puudutavate niisuguste piiravate meetmete kehtivuse üle, mis olid vastu võetud seoses demokraatia olukorraga Ukrainas, Süürias, Põhja-Koreas ja Egiptuses.

- 22. märtsi 2018. aasta kohtuotsus *Stavytskyi vs. nõukogu*, T-242/16
- 26. aprilli 2018. aasta kohtuotsus *Azarov vs. nõukogu*, T-190/16
- 6. juuni 2018. aasta kohtuotsus *Lukash vs. nõukogu*, T-210/16
- 6. juuni 2018. aasta kohtuotsus *Abruzov vs. nõukogu*, T-258/17
- 11. juuli 2018. aasta kohtuotsus *Klyuyev vs. nõukogu*, T-240/16
- 31. mai 2018. aasta kohtuotsus *Kaddour vs. nõukogu*, T-461/16
- 19. juuni 2018. aasta kohtuotsus *HX vs. nõukogu*, T-408/16
- 14. märtsi 2018. aasta kohtuotsus *Kim jt vs. nõukogu ja komisjon*, liidetud kohtuasjad T-533/15 ja T-264/16
- 27. septembri 2018. aasta kohtuotsus *Ezz jt vs. nõukogu*, T-288/15

Brexit

2018. aastal tegi Euroopa Kohus otsuse nii Brexiti tagasipööratavuse kohta kui ka nõukogu otsuse seaduslikkuse kohta avada läbirääkimised Brexiti tingimuste üle, ja samuti Briti ametivõimude väljastatud Euroopa vahistamismääruste täitmise kohta.

Üks Šoti kohus pöördus mitme Šoti parlamendi, Ühendkuningriigi parlamendi ja Euroopa Parlamendi liikme taotlusel Euroopa Kohtusse, et küsida, kas juhul, kui **Ühendkuningriik otsustab liitu jääda**, saab ta ühepoolselt, s.o ilma liidu või teiste liikmesriikide nõusolekuta, tagasi võtta teate oma kavatsuse kohta liidust välja astuda. Euroopa Kohus vastas sellele küsimusele jaatavalt, märkides, et teate tagasivõtmise korral jääks Ühendkuningriik liitu tema kui liikmesriigi suhtes muutumatutel tingimustel.

10. detsembri 2018. aasta kohtuotsus *Wightman jt*, C-621/18

2016. aastal tegi Ühendkuningriik kaks **Euroopa vahistamismäärust** meesisikule kriminaalasjas süüdistuse esitamiseks seoses raskete kuritegudega. Nimetatud meesterahvas, kes peeti kinni lirimaal, vaidles tema Ühendkuningriigile üleandmisele vastu, väites, et Brexiti tõttu jääks ta ilma põhiõigustest, mille liidu õigus vahistamismääruse alusel üleantavatele tagab. Euroopa Kohus märkis vastuses tema poole pöördunud liri kohtu küsimusele, et kui ei ole piisavalt alust arvata, et isik, kelle suhtes vahistamismäärus on tehtud, võib neist tagatistest Brexiti tõttu ilma jääda, tuleb Briti ametiasutuse tehtud vahistamismäärus täita, kuni Ühendkuningriik on veel Euroopa Liidu liige.

19. septembri 2018. aasta kohtuotsus *RO*, C-327/18 PPU

Sätted institutsioonide kohta

Liidu õigus näeb ette õigused ja kohustused mitte ainult liikmesriikide, ettevõtjate ja üksikisikute jaoks, vaid ka liidu institutsioonide jaoks. Liidu institutsioonid peavad nimelt oma toimimisel juhinduma kindlaks määratud õigusnormidest, mille järgimist kontrollivad liidu kohtud. Olenemata sellest, kas tegemist on seadusandliku akti vastuvõtmise või liidu eelarvest maksete tegemisega, on institutsioonide tegevuse õiguspärasus esmaoluline üldsuse usalduse säilitamiseks nende institutsioonide toimimise ja autoriteedi vastu.

Üks Euroopa Parlamendi saadik võttis aastateks 2010–2016 tööle **parlamendiliikme assistendi**, kellele töötasu maksmiseks sai ta ligi 300 000 eurot. Kuna ta ei suutnud tõendada, et tööle võetud isik seda tööd tõepoolest tegi, kohustas parlament saadikut saadud summa tagasi maksma. Üldkohus jättis parlamendi otsuse muutmata põhjusel, et saadik ei tõendanud tema assistendi tegelikku töötamist.

→ 19. juuni 2018. aasta kohtuotsus *Le Pen vs. parlament*, T-86/17

Liidu õiguse kohaselt saavad vähemalt ühest neljandikust liikmesriikidest pärit miljon kodanikku ühiselt kutsuda komisjoni üles esitama liidu seadusandjale liidu õigusakti vastuvõtmise ettepanek. Üks selline **Euroopa kodanikualgatus** nimega „Üks meist“ alustati selleks, et lõpetada teadusuuringute ja rahvatervise valdkonnas niisuguse tegevuse liidupoolne rahastamine, millega kaasneb inimembrüote hävitamine. Kuigi kodanikualgatus oli kogunud selle kehtivuseks nõutavad miljon allkirja, otsustas komisjon, et ei võta mingeid meetmeid. Kodanikualgatuse korraldajad vaidlustasid selle otsuse Üldkohtus. Üldkohus jättis hagi rahuldamata, leides, et komisjoni otsus oli piisavalt põhjendatud ja et Euroopa kodanikualgatus ei saa kohustada komisjoni esitama õigusakti ettepanekut.

→ 23. aprilli 2018. aasta kohtuotsus *One of Us jt vs. komisjon*, T-561/14

Õigus tutvuda dokumentidega

Õigus tutvuda dokumentidega on Euroopa institutsioonide läbipaistvuspoliitika oluline osa. Kui erandjuhud välja arvata, on kõigil liidu kodanikel ja elanikel seetõttu õigus tutvuda liidu institutsioonide, organite ja asutuste dokumentidega.

Üldkohus tühistas parlamendi otsuse, millega keelduti lubamast tutvuda dokumentidega, mis sisaldavad teavet institutsioonide seisukohtade kohta käimasolevates kaasotsustamismenetlustes. Kuna parlament ei tõendanud, et kõigi nende dokumentidega tutvumine võib kahjustada tema otsustamisprotsessi, peab ta konkreetse taotluse alusel põhimõtteliselt lubama tutvuda dokumentidega, mis on koostatud käimasolevate **kolmepoolsete kohtumiste** (seadusandlike ettepanekute mitteametlik arutamine parlamendi, nõukogu ja komisjoni osavõtul) raames. Kuna kolmepoolsed kohtumised on seadusandliku menetluse otsustav etapp, tuleb selles etapis koostatud dokumentide puhul dokumentidega tutvumise õigust täielikult järgida.

→ [22. märtsi 2018. aasta kohtuotsus *De Capitani vs. parlament*, T-540/15](#)

B | KOHTUTEGEVUSE VÕTMENÄITAJAD EUROOPA KOHUS

Euroopa Kohtule esitatakse peamiselt:

- **eelotsusetaotlusi**, kui liikmesriigi kohtul on kahtlusi liidu vastuvõetud õigusakti tõlgendamise või kehtivuse suhtes. Liikmesriigi kohus peatab selleks oma menetluse ja pöördub Euroopa Kohtu poole, kes teeb otsuse tõlgenduse kohta, mis tuleb kõnealustele sätetele anda, või nende kehtivuse kohta. Olles saanud Euroopa Kohtu otsuse, võib liikmesriigi kohus seejärel tema menetluses oleva vaidluse lahendada. Kohtuasjade jaoks, milles on vastus vaja anda väga lühikese aja jooksul (näiteks varjupaiga, piirikontrolli, lapseröövi vms valdkonnas), on ette nähtud **eelotsuse kiirmenetlus (PPU)**;
- **apellatsioonkaebusi** Üldkohtu lahendite peale, mille Euroopa Kohus võib appellatsioonimenetluses tühistada;
- **hagisid**, milles palutakse peamiselt:
 - ♦ tühistada liidu õigusakt („**tühistamishagi**“) või
 - ♦ tuvastada, et liikmesriik on rikkunud liidu õigust („**liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi**“). Kui liikmesriik ei täida rikkumise tuvastanud kohtuotsust, võib Euroopa Kohus teise hagi alusel, mida nimetatakse „**teistkordseks kohustuste rikkumise**“ hagiks, mõista talle rahalise karistuse;
- **arvamuse** taotlusi küsimuses, kas leping, mille liit kavatseb kolmanda riigi või rahvusvahelise organisatsiooniga sõlmida, on aluslepingutega kooskõlas. Sellise taotluse võib esitada liikmesriik või liidu institutsioon (parlament, nõukogu või komisjon).

849 saabunud kohtuasja

Eelotsusemenetlusi

568 sh

19

eelotsuse kiirmenetlust

Enim eelotsusetaotlusi esitanud liikmesriigid:

Saksamaa	78	Hispaania	67	Belgia	40
Itaalia	68	Prantsusmaa	41		

Hagisid

63 sh

57	liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi ja	2	„teistkordset kohustuste rikkumise“ hagi
-----------	---	----------	--

Apellatsioonkaebusi Üldkohtu lahendite peale

199

Tasuta õigusabi taotlusi

6

Kohtuasja pool, kes ei suuda kohtukuluid tasuda, võib taotleda tasuta õigusabi.

760 lahendatud kohtuasja

Eelotsusemenetlusi

520 sh **11** eelotsuse kiirmenetlust

Hagisid

60

neist **30** juhul tuvastati liikmesriigi kohustuste rikkumine
17 liikmesriigi poolt

sh **5** „teistkordse kohustuste rikkumise“ kohtuotsust

Apellatsioonkaebusi Üldkohtu lahendite peale

165

neist **27** alusel Üldkohtu lahend tühistati

Keskmine menetlusaeg

15,7 kuud

Eelotsuse kiirmenetluse keskmine menetlusaeg

3,1 kuud

Peamised käsitletud valdkonnad

- 74** Intellektuaal- ja tööstusomand
- 33** Keskkond
- 41** Konkurents ja riigiabi
- 77** Liikumis- ja asutamisvabadus ning siseturg
- 58** Maksustamine
- 15** Põllumajandus
- 42** Sotsiaalõigus
- 19** Tarbijakaitse
- 12** Tolliliit
- 38** Transport
- 74** Vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanev ala

ÜLDKOHUS

Üldkohus lahendab esimese kohtuastmena **füüsiliste** või **juriidiliste isikute (äriühingud, ühendused jne)** ja liikmesriikide esitatud hagisid Euroopa Liidu institutsioonide, organite ja asutuste aktide peale ning hagisid, millega nõutakse institutsioonide või nende teenistujate tekitatud kahju hüvitamist. Suur osa Üldkohtu lahendatavatest vaidlustest on majanduslikku laadi: intellektuaalomand (Euroopa Liidu kaubamärgid ja tööstusdisainilahendused), konkurents, riigiabi ning pangandus- ja finantsjärelevalve.

Üldkohus on samuti pädev lahendama avaliku teenistuse valdkonna vaidlusi Euroopa Liidu ja tema teenistujate vahel.

Üldkohtu lahendi peale võib Euroopa Kohtule esitada apellatsioonkaebuse, mis on piiratud õigusküsimustega.

834 saabunud kohtuasja

Hagisid

732

neist

70

riigiabi ja konkurentsivaldkonnas (sealhulgas 4 liikmesriikide esitatud hagi)

301

intellektuaal- ja tööstusomandi valdkonnas

268

muud hagi (sealhulgas 18 liikmesriikide esitatud hagi)

93

avaliku teenistuse valdkonnas

Tasuta õigusabi taotlusi

49

Kohtuasja pool, kes ei suuda kohtukulusid tasuda, võib taotleda tasuta õigusabi.

1009 lahendatud kohtuasja

Hagisid

893

neist

123 riigiabi ja konkurentsi valdkonnas

349 intellektuaal- ja tööstusomandi valdkonnas

110 avaliku teenistuse valdkonnas

434 muud hagi

Apellatsioonkaebusi Avaliku Teenistuse Kohtu lahendite peale

9

neist

7 alusel Avaliku Teenistuse Kohtu lahend tühistati

Avaliku Teenistuse Kohus, mis loodi 2004. aastal, lõpetas Euroopa Liidu kohtusüsteemi ülesehituse reformi raames oma tegevuse 31. augustil 2016. Sel kuupäeval menetluses olnud kohtuasjad anti üle Üldkohtule, kes on alates 1. septembrist 2016 pädev lahendama avaliku teenistusega seotud hagisid.

Keskmine menetlusaeg

20

 kuud

Üldkohtu lahendid, mille peale esitati apellatsioonkaebus Euroopa Kohtule

27%

1333

pooleliolevat kohtuasja
(31. detsembri 2018. aasta seisuga)

Peamised käsitletud valdkonnad

322 Intellektuaal- ja tööstusomand

8 Keskkond

68 Konkurents

127 Majandus- ja rahanduspoliitika

162 Personalieeskirjad

60 Piiravad meetmed

43 Põllumajandus

219 Riigiabi

22 Riigihanked

30 Õigus tutvuda dokumentidega

AVATUSE JA MÖTTEVAHETUSTE AASTA

3

A | OLULISED SÜNDMUSED

Euroopa Liidu Kohtu dialoog liikmesriikide kohtute ja liidu kodanikega ei piirdu kohtumenetlustega, vaid igal aastal toimub palju muidki mõttevahetusi.

2018. aastal peeti rohkelt kohtumisi ja arutelusid, mis aitavad kaasa liidu õiguse ja kohtupraktika tutvustamisele ning nendest arusaamisele.

13.

aprill

„EUROPEAN LAW
MOOT COURT
COMPETITION'I“
FINAAL

European Law Moot Court Competition, mida European Law Moot Court Society on korraldanud ligi 30 aastat, on kohtukõnede võistlus, mille eesmärk on edendada liidu õiguse tundmist õigusteaduse üliõpilaste seas. Seda peetakse üheks kõige prestiižsemaks võistluseks maailmas ning selle finaali toimub igal aastal Euroopa Kohtus, kus kõikidest liidu liikmesriikidest, aga ka Ameerika Ühendriikidest pärit üliõpilasvõistkonnad võistlevad omavahel kohtukõnede esitamises Euroopa Kohtu ja Üldkohtu liikmetest moodustatud hindamiskomisjoni ees. 2018. aastal võitis võistluse **Collège d'Europe de Bruges** (Belgia) võistkond. „Parima kohtujuristi“ auhinna ja „parima komisjoni esindaja“ auhinna said vastavalt Tycho Tijl Eggenhuizen **Maastrichti ülikoolist** (Madalmaad) ja Federica Velli **Haagi ülikoolist** (Madalmaad).

5.
mai

INSTITUTSIOONI
„LAHTISTE USTE“
PÄEV

Euroopa päeva puhul, mida tähistatakse 9. mail kõikides liikmesriikides, meenutamaks Prantsuse ministri Robert Schumani 9. mail 1950 peetud kõnet, korraldab Euroopa Liidu Kohus „lahtiste uste“ päeva. Seda üritust aitab aktiivselt läbi viia enam kui 180 vabatahtlikku Euroopa Kohtu ametnikku, kes sõbralikus õhkkonnas võtavad vastu külastajaid, jagavad neile teavet ja korraldavad tutvustavaid ekskursioone. Sellel päeval saavad kodanikud tutvuda institutsiooni, selle ülesannete ja toimimisega, aga ka hoonete arhitektuuri ja kunsteostega, mille liikmesriigid on kohtule laenanud ning mis väljendavad Euroopa kunstilisi ja kultuurilisi traditsioone. Sellel aastal korraldasid „lahtiste uste päeva“ Euroopa Liidu Kohus ja Euroopa Investeeringispank (EIB) ühiselt. Euroopa Kohtus käis rohkem kui **2200 külastajat**, kellel oli võimalus osaleda küsimuste-vastuste sessioonil kohtu presidendi K. Lenaertsiga.

23.
kuni
26.
mai

FIDE KONGRESS

Rahvusvahelisse Euroopa Õiguse Föderatsiooni (FIDE), mis loodi 1961. aastal Euroopa Liidu kuue asutajaliikmesriigi (Belgia, Itaalia, Luksemburg, Madalmaad, Prantsusmaa ja Saksamaa) Euroopa õiguse ühingute poolt, kuuluvad tänasel päeval kõigi liikmesriikide, liidu kandidaatriikide ning Norra ja Šveitsi Euroopa õiguse ühingud. FIDE iga kahe aasta tagant toimuvat kongressi peetakse üheks olulisemaks ja mainekamaks liidu õiguse konverentsiks. Sellest võtab osa umbes 500 juristi, andes akadeemilise maailma tunnustatud

esindajatele võimaluse kohtuda Euroopa Kohtu ja Üldkohtu kohtunike ja kohtujuristide, liikmesriikide kõrgeimate kohtute ja muude kohtute kohtunike, liidu institutsioonide ja liikmesriikide ministeeriumide ametnike ning advokaatidega. Sel aastal oli XXVIII kongressil, mis toimus Estorilis (Portugal), kolm suurt põhiteemat: siseturg ja digitaalmajandus, maksustamine, riigiabi ja konkurentsimoontonutused ning liidu poliitiliste suundumuste välismõõde.

4. oktoober

RAAMATUKOGU ANALÜÜSIPÄEV

Euroopa Kohtu raamatukogu on saanud liidu õiguse valdkonnas etaloniks. Sadakond Euroopa Liidu kohtute võrgustikku kuuluvate kohtute raamatukogude, Euroopa õiguskirjanduse raamatukogude ning teiste institutsioonide ja asutuste vastutavat töötajat kogunes analüüsipäevale, et arutleda kaasaegsete õiguskirjanduse raamatukogude probleemide,

sealhulgas digiteerimise ja tehnoloogia arengu üle. See sündmus võimaldab panna aluse koostööle teiste raamatukogudega, et laiendada kasutajatele kättesaadavate dokumentide hulka.

18. kuni 20. november

KOHTUNIKE KONVERENTS

Erinevate liikmesriikide kohtute kohtunikud kogunevad igal aastal Euroopa Kohtu korraldatud konverentsil, et vahetada mõtteid mitmesugustel liidu õiguse teemadel. Nende kohtumiste – millest esimene toimus 1968. aastal – eesmärk on tugevdada tööalast dialoogi Euroopa Kohtu ja liikmesriikide kohtute vahel eelkõige seoses eelotsusetaotlustega, aga ka selleks, et soodustada liidu õiguse tundmist ja ühetaolist kohaldamist, kuna eelkõige on just liikmesriikide

kohtud need, kes kohaldavad seda õigust nende menetletavates kohtuvaidlustes. Sel aastal osales konverentsil 155 liikmesriikide kohtunikku, kes vahetasid Euroopa Kohtu liikmetega mõtteid sellistes valdkondades nagu eelotsusemenetlus, põhiõiguste harta, varjupaik ja sisseränne, kohtute koostöö tsiviilasjades, võitlus kuritarvituste vastu (maksundus, tarbijakaitse, töötajate lähetamine) ja samuti Üldkohtu uuema kohtupraktika teemadel.

AMETLIKUD KÜLASTUSED

Euroopa Kohtu, teiste Euroopa institutsioonide, rahvusvaheliste kohtute ning liidu liikmesriikide institutsioonide ja kohtute vahel pidevalt toimuva suhtluse raames võttis **Euroopa Kohus** 2018. aastal vastu Euroopa Komisjoni konkurentsivoliniku Margrethe Vestageri, Euroopa Komisjoni õigusküsimuste, tarbijate ja soolise võrdsuslikkuse voliniku Věra Jourová, Euroopa Parlamendi liikmed Tiemo Wölkeni ja Monika Hohlmeieri ning „European Federation of Energy Law Associations’i“ (EFELA), Euroopa Inimõiguste Kohtu (EIK) ja kõrgeimate kohtute juures tegutsevate advokatuuride üleeuroopalise liidu delegatsioonid.

Ta võttis vastu ka Iirimaa Attorney General’i (valitsuse õigusnõunik) Seamus Woulfe SC, Prantsuse Conseil d’état’ (riiginõukogu) asepresidendi Bruno Lasserre’i, Belgia Kuningriigi peaprokuröri Frédéric Van Leeuwen, Pariisi riigiprokuratuuri peaprokuröri François Molins ja Poola kõrgema astme kohtunike ja juristide, Soome kõrgeima kohtu, Iiri kõrgeima kohtu ning Horvaatia konstitutsioonikohtu ja kõrgeima kohtu delegatsioonid.

Lisaks võttis ta vastu Flaami parlamendi ja Belgia saksakeelse kogukonna, Berliner Abgeordnetenhausi (Berliini esindajatekoda), Taani Statsrevisorerne (riigikontroll) ning Leedu parlamendi auditi ja välisasjade komisjonide delegatsioonid.

Euroopa Kohut külastasid ka liikmesriikide erinevad kõrged ametiisikud, sealhulgas Luksemburgi peaminister ja riigiminister Xavier Bettel (foto), Horvaatia peaminister Andrej Plenković, Saksamaa föderaalne justiits- ja tarbijakaitseminister Katarina Barley (foto), Horvaatia justiitsminister Dražen Bošnjaković ja Bulgaaria justiitsminister Tsetska Tsacheva.

2018. aastal külastas **Euroopa Kohus** Euroopa Inimõiguste Kohut Strasbourgis, Luksemburgi kõrgeimat kohut, saksakeelsete konstitutsioonikohtute Sechser-Treffen’it (kuuepoolne kohtumine) Karlsruhes (Saksamaa), Ühendkuningriigi kõrgeimat kohut ja Prantsuse riiginõukogu. Ta käis visiidil ka Rootsis, et kohtuda Rootsi kõrgeima üldkohtu, halduskohtu, Svea apellatsioonikohtu ja Stockholmi apellatsioonistme halduskohtu liikmetega. Selle visiidi käigus kohtus Euroopa Kohtu delegatsioon ka Rootsi õiguskantsleri, justiitsministri, siseministri, välisministri, Euroopa asjade ministri ja kaubandusministriga.

Üldkohus võttis 2018. aastal vastu Euroopa Inimõiguste Kohtu, Šoti kohtunike ning Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Ameti (EUIPO) delegatsioonid.

Üldkohtu delegatsioon külastas omakorda EUIPOt Alicante (Hispaania) iga-aastase konverentsi „IP Case Law Conference“ raames, mis puudutas kaubamärkide ja tööstusdisainilahenduste valdkonna vaidluste sisulisi ja menetluslikke küsimusi.

PIDEV DIALOOG ÕIGUSTEADLASTEGA

- Kohtualase dialoogi pidamine liikmesriikide kohtunikega

Kohtuti rohkem kui

2400

liikmesriigi kohtunikuga

- liikmesriikide kohtunike vastuvõtmine iga-aastase kohtunike foorumi raames või kuue- või kümnekuulise praktika raames mõne kohtu liikme kabinetis
- Euroopa Kohtus korraldatud seminarid
- Euroopa assotsiatsioonide või kohtute võrgustike raames peetud sõnavõttud, mis on suunatud liikmesriikide kohtunikele
- liikmesriikide kõrgeimate ja kõrgemate kohtute istungiperioodi pidulikul avamisel osalemine ja kohtumised Euroopa kõrgeimate kohtute esimeeste või aseesimeestega

- Liidu õiguse kohaldamise ja mõistmise soodustamine

705

külastajate gruppi

kuulasid ettekandeid nende külastatud kohtuistungite või kohtute toimimise kohta

neist

197

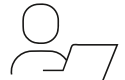
õigusteadlaste gruppi

ehk

3825

 inimest

303

jurist-praktikanti

453

väliskasutajat

üliõpilast, teadlast, professorit, kes on kasutanud institutsiooni raamatukogu uurimistöö tegemiseks

TÕHUSTATUD DIALOOG LIIDU KODANIKEGA

19 493

külastajat

2233

neist

„lahtiste uste“
päeval

207

pressiteadet

2259

kokku

keeleversiooni

Iga pressiteade tõlgitakse mitmesse keelde, et lihtsustada liikmesriikide ajakirjanike tööd. Need pressiteated on kättesaadavad veebisaidil curia.europa.eu/jcms/PressReleases

490

säutsu Euroopa Kohtu
Twitteri kontolt,

millel
on
enam
kui

61 500

jälgijat

112

taotlust tutvuda
haldusdokumentidega ja
institutsiooni ajaloolise
arhiiviga

ligikaudu

43 000

teabenõuet aastas

REGULAARNE AMETLIK JA INSTITUTSIOONILINE DIALOOG

29

ametlikku visiiti

3

pidulikku kohtuistungit

A photograph of a modern interior space, likely a library or a study. It features a long, curved wooden shelving unit with many small, empty compartments. Several modern, high-backed chairs with a curved design are arranged in a row. The lighting is warm and focused on the shelving unit.

ÕIGUSEMÕISTMISE HUVE TEENIV HALDUS

4

Euroopa Kohtu kohtusekretär, kes on ühtlasi institutsiooni peasekretär, juhib presidendi alluvuses haldusüksusi.

Kohtusekretäri sõnul on teenistused kohtutegevuse toetamisel pühendunult tegutsenud.

INSTITUTSIOONI TEENISTUSED: KOHTUTE TEGEVUST TOETAV PROJEKT

2018. aastal toimusid institutsiooni haldusstruktuuris põhjalikud ümberkorraldused (vt tekstikast), mis võimaldasid toime tulla kahekordse katsumusega ehk ühelt poolt institutsioonidele pandud kohustusega vähendada töötajate arvu, mille tulemusel kahanes aastatel 2013–2017 teenistuste töötajate arv 6,5%, ning teiselt poolt kohtute ja seetõttu ka nende tugiteenistuste töökoormuse kasvuga.

See uus ülesehitus on lubanud tekkida **uuel teenistustevahelisel sünergial** ja tõhustada tööprotsesse, aga ka ühendada jõud ühist huvi pakkuvates valdkondades, arvestades eelkõige õiguslikku konteksti, mille tõttu kõik teenistused peavad oma töömeetodid põhjalikult läbi vaatama (näiteks tulenevalt uue isikuandmete kaitse määruse või institutsioonidele kohaldatava finantsmääruse jõustumisest).

Institutsiooni uuel haldusstruktuuril, mida rakendatakse alates 1. jaanuarist 2018, on kolm põhitelge:

- soodustada institutsiooni inim- ja materiaalsete ressursside kooskõlastatud ja tõhusat kasutamist – see ülesanne on usaldatud halduse peadirektoraadile, kuhu on nüüdsest koondatud personali ja personalihalduse direktoraat, eelarve ja rahanduse direktoraat ning hoonete ja turvalisuse direktoraat;
- tagada nii õigusliku mitmekeelsuse mõistlik haldamine kui ka selle kaitse ja edendamine, järgides tõelist „Mitmekeelsuse tegevuskava“ uue mitmekeelsuse peadirektoraadi eestvedamisel, kuhu kuuluvad suulise tõlke ja kirjaliku õigustõlke teenistused (vt lk 61);
- tagada teabe diferentseeritud säilitamine, jagamine ja levitamine lähtuvalt selle kahest mõõtmest – institutsioonilisest ja õigustmõistvast – uue teabe peadirektoraadi kontrolli all (sinna kuuluvad raamatukogu direktoraat, infotehnoloogia direktoraat ja kommunikatsiooni direktoraat).

Need muudatused on andnud teenistustele ka põhjust ümber hinnata oma teatavate **teenuste vastavus** kohtute, asjatundjate ja liidu kodanike ootustele. Näiteks analüüsi põhjalikult õigusemõistmise tegevust toetava teabeotsingu ja dokumentatsiooni teenistuse koostatud materjale, aga samuti eelkõige praktiseerivate juristide ja akadeemilise maailma esindajate tarbeks toimuvat kohtupraktika analüüsimist, indekseerimist ja levitamist. Ka töötab institutsioon jätkuvalt kohtumenetluste raames dokumentide paberivaba edastamise nimel, eelkõige rakenduse e-Curia kaudu (vt lk 60), et võimalikult palju vastata kohtunike ja poolte esindajate ootustele. Kodanikele muret valmistanud probleemi lahendamiseks muutis Euroopa Kohus oma teatavate kohtudokumentide internetis avaldamise poliitikat, kindlustades eelotsuse asjadega seotud füüsiliste isikute andmete kaitse.

Teenistused läbivad ka **tehniliste vahendite ulatusliku ajakohastamise**, et saavutada suurem ühilduvus ja koostoime. Kohtuasjade integreeritud haldamise arvutiprogrammi ja dokumendihaldussüsteemi projekti samaaegne käivitamine on selle kaks olulisemat näidet õigusemõistmise ja haldustegevuse valdkondadest.

Selle ümberkorraldusega käib kaasas ka **muutus inimressursside haldamises**, mille eesmärk on vähendada eraldatust ning soodustada teadmiste ja teabe jagamist, aga ka suuremat võrdsust ametialase karjääri edenemisel. Juhtimisalaste koolituste pakkumise laiendamine, teenistustevahelise töövarju kogemusega katsetamine, ülesannete ulatuslikum delegeerimine ja suurema tähelepanu pööramine naiste ligipääsule juhtivatele ametikohtadele on samuti käimasolevad projektid, milles ametnikud ja teenistujad on kutsutud osalema.

Pideval püüdlemisel tõhususe poole ei ole institutsioon siiski piirdunud oma haldusstruktuuri ja oma teenistuste toimimise ümberkujundamisega. Ta on otsustanud ka tugevdada **koostööd välispartneritega**, et soodustada parimate tavade jagamist ja mõttevahetust oma ametikaaslastega.

Oluline samm õigusemõistmise kvaliteeti parandava ja kiirust suurendava koostöö suunas oli 28 liikmesriigi konstitutsioonikohtuid ja kõrgeimaid kohtuid ning Euroopa Kohut ühendava **Euroopa Liidu kohtute võrgustiku** (RJUE) loomine, millega kaasnes liikmete koostööplatvormi käivitamine 2018. aasta jaanuaris. See annab võrgustikku kuuluvatele kohtutele võimaluse avastada uusi koostööviise teiste kohtute analoogsete teenistustega, hõlbustada järelevalvetegevust ja ühendada jõud ühiste huvide realiseerimiseks, näiteks juriidilise uurimistöö tegemiseks.

Töö, mis tehti koos **Euroopa õiguskirjanduse raamatukogudega** Euroopa Kohu algatusel, kes korraldas 2018. aasta oktoobris suure analüüsipäeva, et käsitleda teabeteenistuste ja õiguskirjanduse raamatukogude probleeme, on veel üks näide tulemuslikust koostööst nii sise- kui ka väliskasutajatele pakutavate teenuste kvaliteedi parandamiseks, ja see andis tulevikuks ideid teistegi koostöövormide arendamiseks kohtutegevuse tugiteenistuste vahel.

Euroopa Liidu Kohus laiendab seega aluslepingutes ette nähtud kohtutevahelist dialoogi, hõlmates sellesse institutsioonilise ja haldusdialoogi, mis võimaldab süvendada erilisi sidemeid, mis tal on liikmesriikide kohtutega, aga samuti taas kinnitada, et ka kõige tõisemates aspektides lähtuvad Euroopa õigusemõistmise juured liikmesriikide tavadest ja praktikatest.

Alfredo Calot Escobar
Kohtusekretär

EUROOPA LIIDU KOHTUTE VÕRGUSTIK

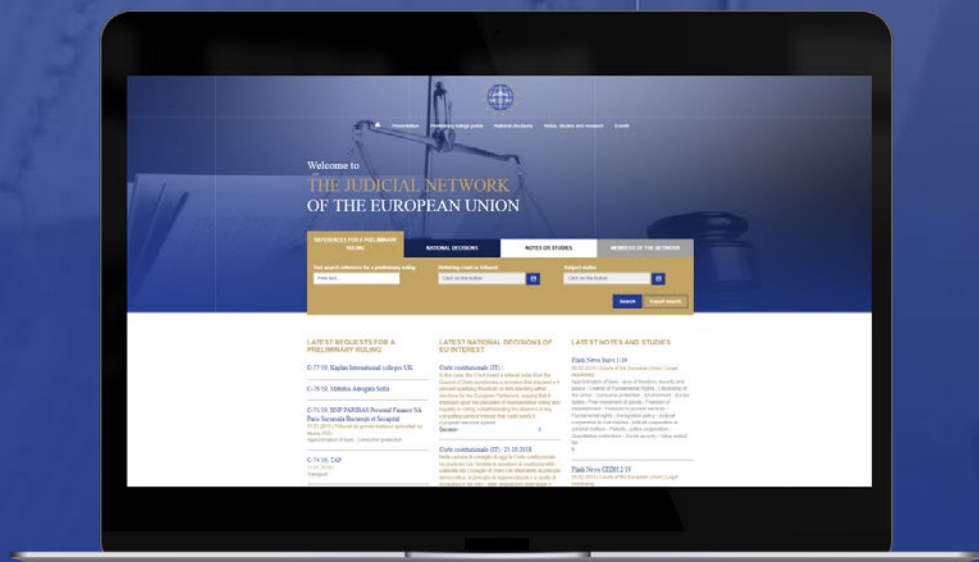
Euroopa Liidu kohtute võrgustik loodi Euroopa Liidu Kohtu presidendi ja 28 liikmesriigi konstitutsioonikohtute ja kõrgeimate kohtute presidentide algatusel Rooma lepingute allkirjastamise 60. aastapäeva puhul 2017. aastal.

See võrgustik on sündinud 28 liikmesriigi 72 kõrgeima kohtu ning Euroopa Liidu Kohtu soovist tugevdada koostööd liikmesriikide kohtute – kes on liidu õigust kohaldavad üldkohtud – ja Euroopa Liidu Kohtu – kes tagab liidu õiguse ühetaolise tõlgendamise – vahelist dialoogi, mis teenib õigusemõistmise ja Euroopa õigussubjektide õiguste kaitse huve.

Võrgustiku esimene saavutus on alates 2018. aasta jaanuarist ehk vähem kui aasta pärast võrgustiku loomist avatud koostööplatvorm, mis on kättesaadav kõigis liidu keeltes ning koondab endasse Euroopa Liidu Kohtu ja liikmesriikide kohtute õigustmõistva tegevuse käigus tehtud töö.

Liikmesriikide kohtute käsutuses on seega töövahend, mis võimaldab neil teha oma kohtupraktika ning uurimis- ja analüüsitöö kättesaadavaks oma ametikaaslastele, et jagada teadmisi ja suurendada tõhusust. See vastab ka eesmärgile parandada liikmesriikide kohtusüsteemide tundmist, et võimaldada vastastikku jagada õigusemõistmise kogemusi ja õppida hindama nii Euroopa kui ka liikmesriikide traditsioone.

Euroopa Liidu kohtute võrgustikul on tänase päeva seisuga rohkem kui 2000 kasutajat liikmesriikide konstitutsioonikohtutes ja kõrgeimate kohtutes. Sellest edust kantuna ja võrgustiku saidil olevat teabe rikkust arvestades kavandab Euroopa Kohus teha laiale üldsusele ja seega ka kogu juristkonnale nüüdsest kättesaadavaks kõik dokumendid, mis võivad neile nende tegevuse raames huvi pakkuda. See plaan saab teoks 2019. aasta lõpuks.

ISIKUANDMETE KAITSE EELOTSUSE ASJADES

Ajal mil tehnoloogia areng, *big data* ja interneti tavapäraseks muutumine teevad isikuandmete kaitse üha keerulisemaks, oli 2018. aastal nii liikmesriikide kui ka Euroopa tasandil oluliseks sündmuseks kodanike kaitset suurendava uue regulatiivse raamistiku jõustumine, mis muu hulgas juurutab teatavad põhimõtted, mille algselt on määratlenud Euroopa Kohus oma praktikas.

Selle arenguga kaasas käimiseks võttis Euroopa Kohus 2018. aastal vastu uued reeglid, mis tugevdavad füüsiliste isikute andmete kaitset Euroopa Kohtule esitatud eelotsuse asjades avaldatavates dokumentides. Euroopa Kohus otsustas nimelt asendada kohtuasjaga seotud füüsiliste isikute nime neutraalsete initsiaalidega nii kohtuasja nimetuses kui ka kõikides internetis avaldatavates dokumentides (kohtuistungite kalender, ettepanekud, kohtuotsused, pressiteated jne). Samuti kõrvaldatakse tekstidest kõik muud andmed, mis võimaldaksid asjaomased isikud kindlaks teha. Üldjuhul kohaldatakse uusi reegleid kõikidele alates 1. juulist 2018 saanud eelotsuse asjadele, välja arvatud juhul, kui kohtuasja erilised asjaolud nõuavad teistsugust lähenemisviisi.

Selleks et samal ajal oleks tagatud õigusemõistmise avalikkuse põhimõtte järgimine, ei mõjuta need meetmed kohtuasjade tavapärast menetlemist Euroopa Kohtus ega menetluse käiku (eelkõige kohtuistungeid).

Seeläbi aitab Euroopa Kohus – koos liikmesriikidega, kes on oma õigussüsteemides juba muudatused teinud – kaasa tema poolt internetis avaldatavates dokumentides nimetatud õigussubjektide isikuandmete kaitse tugevdamisele.

„E-CURIA”: KAASAEGNE, TÕHUS JA KESKKONNASÕBRALIK KOHTUDOKUMENTIDE EDASTAMISE RAKENDUS

e-Curia on Euroopa Kohtu ja Üldkohtu ühine internetipõhine platvorm. See võimaldab menetlusk dokumente elektrooniliselt esitada ja kätte toimetada. Alates selle kasutuselevõtust 2011. aastal on e-Curiat saatnud suur edu: rakenduse kasutajakontode arv ja selle kaudu esitatud menetlusk dokumentide arv on pidevalt kasvanud. Alates 1. detsembrist 2018 tuleb kõik menetlusk dokumendid Üldkohtule esitada e-Curia kaudu.

Kasutajatelt (advokaadid ja esindajad) saadud positiivne tagasiside, dokumentide elektroonilise vahetamise kiirusest saadav kasu ning erinevate formaatide (paberkandjal ja elektroonilises vormis) üheaegsest haldamisest vabanemine innustasid Üldkohut jätkama oma menetluste paberivabaks muutmise protsessi.

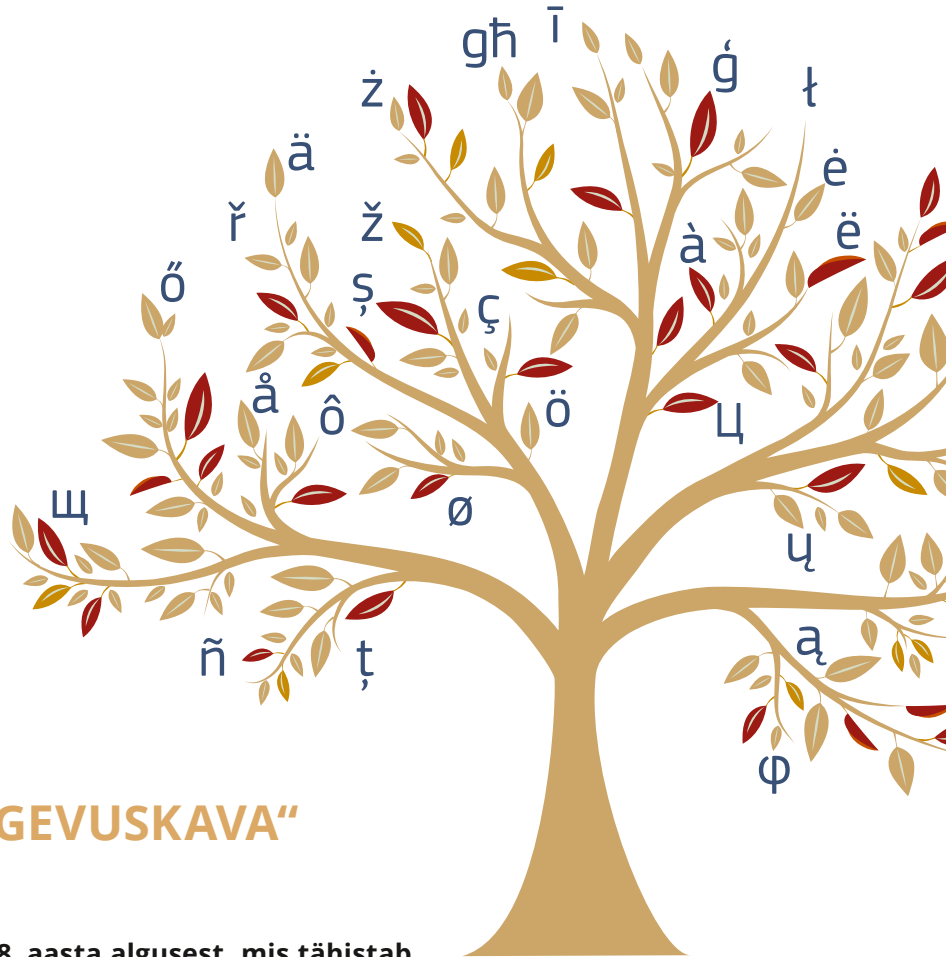
Nii muutus e-Curia 2018. aasta juulis tehtud Üldkohtu kodukorra muudatuste ning uue menetlusk dokumentide esitamist ja kättetoimetamist käsitleva otsuse vastuvõtmise tulemusel alates 1. detsembrist 2018 ainsaks viisiks, kuidas pooled ja Üldkohus dokumente vahetavad.

See puudutab kõiki menetlusosalisi (hageja, kostja ja menetlusse astuja) ning kõiki menetlusliike, sealhulgas kiireloomulisi menetlusi. Kohtusse pöördumise õiguse põhimõtet järgides on siiski teatud erandeid, eelkõige kui rakenduse kasutamine on tehniliselt võimatu või kui taotleja, keda ei esinda advokaat, palub tasuta õigusabi.

See Üldkohtu jaoks oluline reform peaks olema kasulik nii õigusemõistmise seisukohalt, tõhustades kohtuasjade menetlemist, kui ka poolte ja keskkonna seisukohalt.

Kasutajate jaoks on e-Curia rakendus tasuta ja menetlusk dokumente saab edastada ööpäev läbi. See väldib paberkandjal dokumentide ja nende mitme kinnitatud ära kirjakomplekti saatmist Luxembourgis ning võimaldab seega vähendada CO₂ heidet keskkonda (vt lk 64-65).

„MITMEKEELSUSE TEGEVUSKAVA“

Euroopa Kohus rakendab alates 2018. aasta algusest, mis tähistab määruse nr 1/58 (millega määratakse kindlaks Euroopa Liidus kasutatavad keeled) 60. aastapäeva, mitmekeelsust väärtustavat uut lähenemisviisi nime „Mitmekeelsuse tegevuskava“ all. See tegevuskava hõlmab erinevate projektide väljatöötamist ja elluviimist eesmärgiga tutvustada ja kaitsta mitmekeelsust õigusvaldkonnas. Need projektid on osa aktiivsest, laiaulatuslikust ja püsivast suhtlusest, mis ühendab mitmekeelsuse peadirektoraati paljude Euroopa Kohtu teenistustega.

Institutsiooni jaoks, kelle ülesanne on tagada **liidu õiguse** – mille tõlgendamine ja kohaldamine on juba iseenesest mitmekeelsed – järgimine, on mitmekeelsus üks õiglase menetluse põhinõuetest ja tema kohtupraktika kui õigusallika vajalik levitamiseviis.

Sellist keeltekasutuse korda, nagu Euroopa Kohus, ei leidu üheski teises maailma kohtus: kuna iga Euroopa Liidu ametlik keel (24) võib olla kohtumenetluse keel, peab Euroopa Kohus suhtlema pooltega nende keeles ja tagama oma kohtupraktika avaldamise liidu ametlikes keeltes, eriti kuna tema kohtupraktika on eelotsuse asjades **vahetult kohaldatav** ja omab **esimust**. Selline täielik mitmekeelsus tähendab, et hallata tuleb 552 keelekombinatsiooni!

Oma ülesande paremaks täitmiseks otsustas Euroopa Kohus liita oma keeleteenistuse kaks haru ehk suulise tõlke ja kirjaliku õigustõlke ühte mitmekeelsuse peadirektoraati. Selle haldusliku ümberkorralduse eesmärk on suurendada keeleteenistuste tõhusust ja nähtavust ning sellega kaasnevad erinevad teadlikkuse parandamise kampaaniad, milles selgitatakse Euroopa Kohtu igapäevaseks reaalsuseks olevat mitmekeelsust, et seda jätkuvalt au sees hoitaks.

„Mitmekeelsuse tegevuskava“ on juba leidnud kunstilise väljenduse 2018. aastal filmitud teoses, milles jurist-lingvistide ja tõlkide töö kaudu kohtuistungitel, töökoosolekutel või õiguskeele seminaridel kujutatakse mitmekeelsust Euroopa Kohus. Teos, mida kuvatakse mitmel ekraanil, millest igaüks näitab ühte temaatilist osa, esilinastus 2019. aasta jaanuaris Berliini „Haus der Kulturen der Welt“is („Maailma kultuuride maja“) ning sellele järgnes konverents-arutelu.

Liidu õigus ei ole rahvusvaheline ega välisriigi õigus, vaid osa liikmesriikide riigisisestest õigustest. See tekitab õigusi ja kohustusi kõigi liikmesriikide kodanikele, kellel peab olema võimalik enda keeles nende õiguste ja kohustustega tutvuda ning ennast kaitsta.

„Mitmekeelsuse tegevuskava“ saab olema alaline ja näeb 2019. aastaks kavandatud projektide hulgas ette sellise kirjandusteose loomist, mis keskendub mitmekeelsusele ja selle toimimisele Euroopa Kohtus.

Samal ajal kui 2019. aasta töötab tulla mitmekeelsuse seisukohast arengurohke, eriti mis puudutab tehnoloogilist arengut, võimaldab see tegevuskava liikmesriikide institutsioonidele ja kõigile liidu kodanikele meelde tuletada, et mitmekeelsus on kultuuriliselt ja õiguslikult rikka liidu jaoks väärtus ja eelkõige vahend, mille abil liit saab hoida lähedast sidet oma kodanikega.

Vahetu õiguspõhju või otsekohaldatavus

Liidu õigus on kohaldatav liikmesriikide territooriumil: liikmesriikide ametivõimude ülesanne on tagada selle õiguse nõuetekohane kohaldamine. Järelikult kui kohtuvaidlus hõlmab liidu õigusnormi, siis liikmesriigi kohus mitte ainult ei või seda kohaldada, vaid ta lausa peab seda kohaldama omal algatusel, et kaitsta subjektiivseid õigusi, mille liidu õigus kodanikele ja ettevõtjatele annab.

Esimus

Liikmesriigid on otsustanud anda teatava osa oma pädevusest Euroopa Liidule. Vastuolu korral riigisisese õiguse ja liidu õiguse vahel peab peale jääma liidu õigus ning sellega vastuolus olevad riigisisised sätted tuleb kohaldamata jätta.

EUROOPA KOHUS TWITTERIS

Euroopa Liidu Kohus on Twitteris alates 2013. aasta aprillist. Tänu kahele kontole, mida haldab kommunikatsiooni direktoraat, saab ta laiemalt ja kiiremini jagada teavet oma õigustmõistva tegevuse kohta. Kui 2017. aastal oli neil kontodel (millest üks on prantsuse ja teine inglise keeles) ligikaudu 42 000 jälgijat, siis 2018. aasta lõpuks oli neid rohkem kui 60 000 (täpsemalt 61 548). See 45protsendiline tõus võrreldes eelmise aastaga on seletatav suhtlusvõrgustikes aktiivsema tegutsemise poliitikaga.

Kui varem kasutas Euroopa Kohus Twitterit ainult oma pressiteadete levitamiseks, siis nüüd on tal tavaks oma jälgijaid säutsudega teavitada meediale huvi pakkuvate kohtuasjade käigust, andes teada nende kohtuasjade saabumise, kohtuistungite ja kohtuotsuste kuulutamise kuupäevad. Säutsud puudutavad ka muid huvipakkuvaid teemasid, näiteks Euroopa Kohtus aset leidvaid sündmusi, nagu pidulikud kohtuistungid või ametlikud visiidid.

Selle suhtlusvõrgustiku pakutavad funktsioonid võimaldavad lisada säutsudes edastatud teabele fotosid, videoid ja linke pressiteadetele või kohtuasja seisukohalt asjakohastele dokumentidele. Nii edastatakse sisu jälgijate jaoks dünaamilisemalt ja atraktiivsemalt, ja see õhutab neid sõnumeid edasi säutsuma.

2018. aastal postitati 490 säutsu, sellele eelnenud aastal aga 350.

See uus dünaamiline ja aktiivne lähenemisviis suhtlusvõrgustikule võimaldab institutsioonil teateid avaldada sisuliselt reaalajas ning parandada laia üldsuse teadmisi kohtupraktikast ja selle mõjust.

Liidu kodanike jaoks annab Euroopa Kohtu kahel kontol avaldatava teabe jälgimine võimaluse mitte ainult liidu kohtute õigustmõistva tegevusega kursis olla, vaid ka osaleda selle levitamises.

KESKKONDA VÄÄRTUSTAV INSTITUTSIOON

Euroopa Liidu Kohus järgib juba mitu aastat ambitsioonikat keskkonnapoliitikat, mille eesmärk on täita väga rangeid säästva arengu ja keskkonnakaitse norme.

Institutsiooni kinnisvaraprojektide elluviimisel ning tema kasutusse antud vahendite ja seadmete igapäevasel haldamisel arvestatakse samuti järjepideva sooviga kaitsta keskkonda, millest annab tunnistust registreeringu saamine keskkonnajuhtimis- ja auditeerimissüsteemis (EMAS – Eco-Management and Audit Scheme) 15. detsembril 2016.

EMASi sertifitseerimine, mis on loodud Euroopa määrusega ning mis toimub organisatsioonide puhul, kes täidavad rangeid tingimusi, mis on seotud nende keskkonnapoliitika ja pingutustega keskkonnakaitse ja säästva arengu nimel, kujutab endast seega suurt tunnustust Euroopa Kohtu keskkonnavalastele saavutustele ja tema keskkonnavalasele pühendumusele.

Euroopa Kohus seadis endale eesmärgiks vähendada ajavahemikul 2016–2018 10% võrra ringlussevõetavate jäätmete osakaalu sortimata jäätmete hulgas.

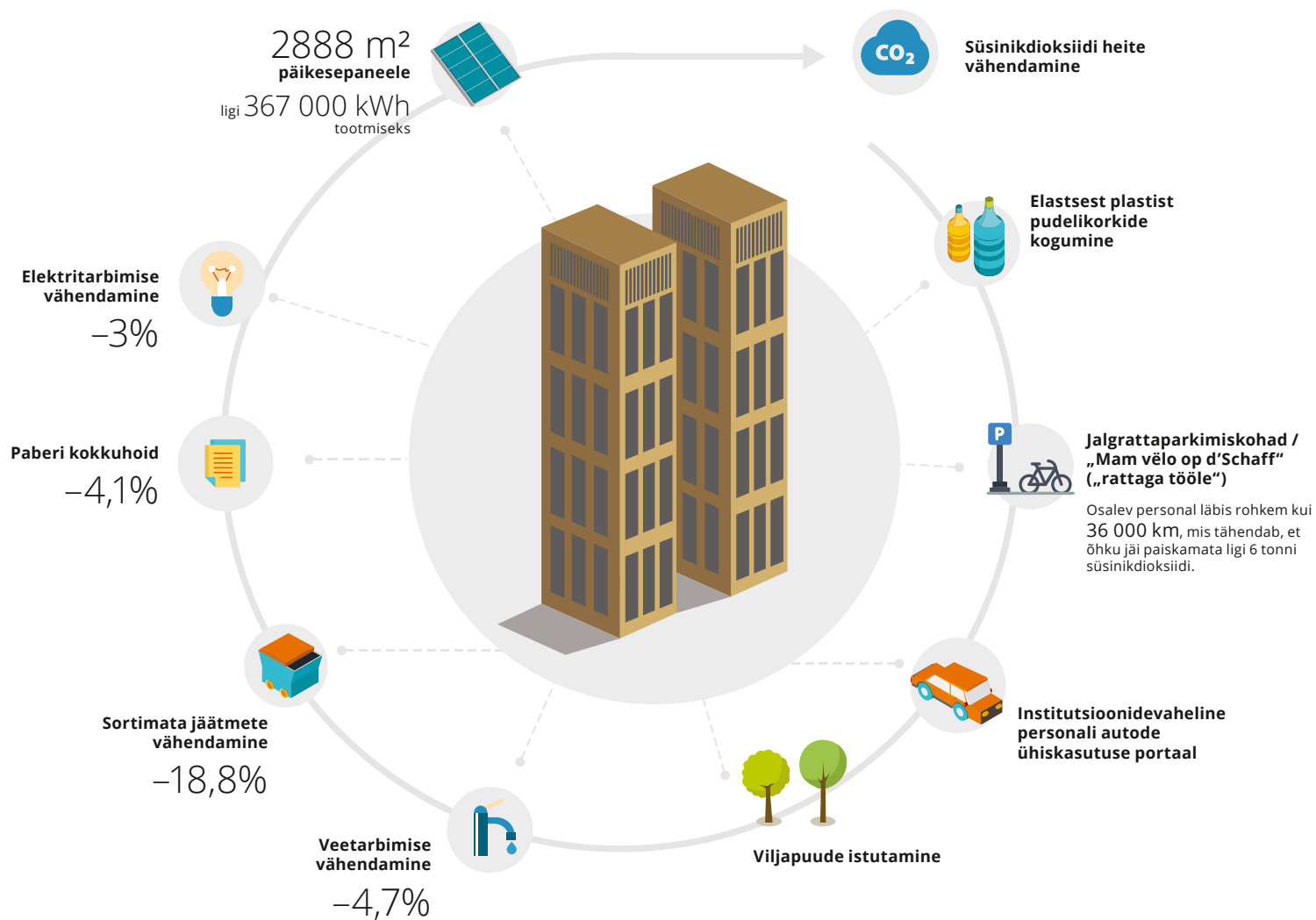

Asjaolul, et e-Curia rakendusest (vt lk 60) sai 1. detsembril 2018 ainus kohtudokumentide vahetamise viis poolte esindajate ja Üldkohtu vahel, saab olema positiivne keskkonnamõju. Näiteks, kui 823 076 lehekülge menetluskirjandust, mis 2018. aastal e-Curia kaudu Üldkohtule esitati, oleks esitatud paberkandjal koos kinnitatud ära kirjade komplektidega (kolm kohustuslikku ära kirja Üldkohtule ja sama palju lisaära kirja kui on menetluses pooli), oleks see tekitanud rohkem kui 4 miljonit lehekülge dokumente, mis vastab rohkem kui 10 tonnile paberile, mis oleks pealegi tulnud füüsiliselt Luksemburgi kohale toimetada.

See vastab 66 perekonna aastasele elektritarbimisele.

Vett, jäätmeid, paberit ja elektrit puudutavad näitajad vastavad 2017. aasta omadele. Erinevused on välja toodud võrdluse aluseks oleva 2015. aastaga.

PILK
TULEVIKKU

5

AASTA TÄIS KATSUMUSI JA UUSI PERSPEKTIIVE

Euroopa Kohus on oma pidevas püüdluses suurema tootlikkuse poole viimastel aastatel näidanud, et on võimalik seada objektiivsed menetlusaegade lühendamise eesmärgid ja seejuures jätkata üldtunnustatult kvaliteetse õigusemõistmise pakkumist.

See püüdlus jõuab 2019. aastal uude etappi koos teatavat liiki kohtuasjades esitatud apellatsioonkaebuste menetlusse võtmise otsustamise mehhanismi kehtestamisega, mis suurendab õigusnormide kohaldamise kontrolli tõhusust, võimaldades samas Euroopa Kohtul keskenduda kohtuasjadele, mis tõstatavad olulisi õigusküsimusi.

Järgmistel kuudel pööratakse erilist tähelepanu ka Euroopa Liidu Üldkohtule, kes tähistab 2019. aastal oma 30. aastapäeva. Nõukogu tegi Üldkohtu loomise otsuse 1988. aasta oktoobris, kuid selle kohtu esimesed liikmed astusid ametisse alles 25. septembril 1989. Selle aastapäeva tähistamine annab seega võimaluse teha kokkuvõtte arengust, mille on läbinud kohus, millel on esmatähtis roll liidu õiguse järgimise kontrollimisel ning seda eeskätt liidu majandust ja turukorraldust reguleerivate pädevate asutuste poolt.

7
ls

HOIAME
ÜHENDUST!

6

Külastage Euroopa Kohtu ja Üldkohtu kohtupraktika otsinguportaali Curia veebisaidil:

curia.europa.eu

Jälgige kohtupraktikat ja institutsiooni puudutavaid uudiseid:

- tutvudes **pressiteadetega** aadressil: **curia.europa.eu/jcms/PressReleases**
- tellides Euroopa Kohtu **RSS-uudisvoo**: **curia.europa.eu/jcms/RSS**
- jälgides institutsiooni **Twitteri kontot**: **@CourUEPresse** või **@EUCourtPress**
- laadides alla nutitelefonide ja tahvelarvutite jaoks mõeldud **App CVRIA** rakenduse

Lisateave institutsiooni tegevuse kohta:

- tutvuge **2018. aasta aastaaruannet** käsitleva veebilehega **curia.europa.eu/jcms/AnnualReport**
 - **aastaülevaade**
 - **kohtutegevuse aastaaruanne**
 - **haldusaruanne**
- vaadake **animatsioone YouTube'is**

Tutvuge institutsiooni dokumentidega:

- **ajalooline arhiiv**: **curia.europa.eu/jcms/archive**
- **haldusdokumendid**: **curia.europa.eu/jcms/documents**

Külastage Euroopa Liidu Kohut

- Institutsioon pakub huvilistele **külastusprogramme**, mis on välja töötatud konkreetselt iga grupi huve arvestades (kohtuistungil osalemine, hoonete või kunstiteostega tutvumine giidi saatel, õppekülastus): **curia.europa.eu/jcms/visits**
- **Virtuaalne ekskursioon hoonetes** annab teile ka võimaluse kinnistukompleksi kohal liikuda ja hoonetesse siseneda ilma kodust lahkumata: **curia.europa.eu/visit360/**

Mis tahes teabe saamiseks institutsiooni kohta:

- kirjutage meile **kontaktivormi** kaudu: **curia.europa.eu/jcms/contact**

EUROOPA LIIDU KOHUS

EUROOPA KOHUS
L-2925 LUXEMBOURG
LUKSEMBURG
TEL +352 4303-1

ÜLDKOHUS
L-2925 LUXEMBOURG
LUKSEMBURG
TEL +352 4303-1

Euroopa Kohus internetis: <http://www.curia.europa.eu>

Käsikiri valminud veebruaris 2019
Andmed esitatud seisuga 31.12.2018

Institutsioon ja tema nimel tegutsevad isikud ei võta endale vastutust ülal esitatud teabe kasutamise tagajärgede eest.

Luksemburg: Euroopa Liidu Kohus / kommunikatsiooni direktoraat – väljaannete ja elektroonilise meedia osakond
Euroopa Liidu Väljaannete Talitus

© Euroopa Liit, 2019

Fotod © Georges Fessy

Allikale viitamisel on reprodutseerimine lubatud.

Selliste fotode või dokumentide kasutamine või reprodutseerimine, mille autoriõigused ei kuulu Euroopa Liidule, on ilma autoriõiguste omaja loata keelatud.

Print QD-AQ-19-001-ET-C - ISBN 978-92-829-3024-3 - ISSN 2467-1304 - doi:10.2862/683021

PDF QD-AQ-19-001-ET-N - ISBN 978-92-829-3017-5 - ISSN 2467-1533 - doi:10.2862/543139

EUROOPA LIIDU
KOHUS

kommunikatsiooni direktoraat
väljaannete ja elektroonilise meedia osakond

Aprill 2019

